

Jubilejní vydání

BRANDON SANDERSON
ELANTRIS

BRANDON SANDERSON

ELANTRIS

TALPRESS

Copyright © 2005 by Dragonsteel Entertainment, LLC
Foreword copyright © 2015 by Fearful Symetry, LLC
New material and illustrations copyright © 2015 by Dragonsteel
Entertainment, LLC
Translation © 2017 by Milena Poláčková
Cover © 2006 by Jan Patrik Krásný

Všechna práva vyhrazena. Žádnou část této knihy není dovoleno použít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez souhlasu nakladatele.

ISBN 978-80-7197-661-5

Věnováno mamince,
která chtěla mít doma lékaře
a skončila se spisovatelem,
ale milovala ho natolik, že si nikdy nestěžovala
(příliš)

PŘEDMLUVA

S Brandonem Sandersonem jsem se poprvé setkal v roce 1998 v redakci časopisu zaměřeného na sci-fi, *The Leading Edge*, který vycházel na naší univerzitě. Skutečně jsme se však poznali až v zimním semestru 1999, když jsme se ocitli ve stejném kurzu tvůrčího psaní a oba jsme si uvědomili, že se chceme psaní věnovat jako své profesi. Založili jsme vlastní spisovatelskou skupinu, přizvali do ní pár dalších lidí z redakce *Leading Edge* a začali jsme si vzájemně číst a komentovat své výtvořky. Moje prvotiny se hemžily stereotypy žánru fantasy natolik, že hraničily s fanfikcí. Brandonovy byly naopak veškerých žánrových stereotypů tak prosté, že se v nich někdy vlastně nic nedělo.

„Hele, Brandone, kdy už se tam objeví nějaký padouch?“

„Padouši už tam jsou.“

„Ne, to jsou jen týpci, co chtějí hlavnímu hrdinovi zavřít školu kouzel. Je jasný, že opravdoví padouši se tam taky objeví a tenhle kluk je zastaví a právě to, že si tu školu kouzel zavřít nenechá, nakonec všechno rozsekne. Jo. Už je to na spadnutí. Ale trvá to trochu dlouho, ne?“

„Takhle to nebude.“

„Ale jasně, že bude. O tom je přece fantasy.“

„Ale vůbec nemusí být. Fantasy přece může být o čemkoliv, ne? Právě proto, že je to fantasy. Tak proč by tahle nemohla být o klukovi, který se snaží nenechat si zavřít školu kouzel, a dost? A zrovna je to náhodou škola, kde se lidi učí kouzla v písku a nosí pistole na vzduchový pohon a jedí tofu z obřího hmyzu – a proč ne?“

„Hmm, asi jo. Tak ale počkej, tam fakt nebude opravdovej padouch? Jako vůbec?“

A tak to šlo knihu za knihou. Už tenkrát psal Brandon knihy rychleji, než je lidi stačili číst. Po čase si najal manažera, úžasného Joshuu Bilmese, a naše spisovatelská skupina pocítila to správné zadostiučinění, když se s námi Joshua shodl: co má za smysl psát všechny ty knihy, když se v nich nic neděje. A tak se mezi námi zabydlelo a léta se používalo Joshuovo rčení, které mělo odvrátit Brandonovy divočejší výstřelky. Znělo jako posvátná mantra: „Podstata celého vesmíru musí být v ohrožení.“

„Je to skvělá kniha, Brandone, ale nemám úplně pocit, že by byla podstata vesmíru v ohrožení.“

„Jasně, že není, to je jen příběh kluka, který má pocit, že ho rodina nebere.“

„Dobře. Tak za prvé, je to silný příběh kluka, který dokáže prostě svým duchem vytvářet úžasný kouzla a vykouzlit třeba jídlo *ex nihilo* a tím štvát hrozivý temný monstra, který shodou okolností taky mají pocit, že je nikdo nebere. Tak jo. A za druhé – a co je důležitější – ten úžasný agent, co pro tebe pracuje, říkal, že podstata vesmíru musí být v ohrožení, a to tedy není. Tak ji musíš začít nějak ohrožovat.“

„Ale vždyť tam jsou ty hrozivý temný monstra...“

„Ohrožuj!“

Na spisovatelské skupině je skvělé to, že se lidi společně učí. A hrozné je na ní to, že člověk řekne spoustu vyložených blbostí, než se něco naučí. Takže je opravdu zázrak, že skupiny tvůrčího psaní skutečně plodí spisovatele místo nejistých tichošlápků, kteří v dozvukové komoře špatných rad ztratili poslední zbytky sebevědomí. Brandonovy instinkty byly totiž správné a Joshuova mantra byla také správná, všechno bylo správné, jen jsme nevěděli, co s tím. Nakonec jsme na to evidentně přišli. Brandon vděčí za značnou část svého úspěchu – řekněme polovinu – své zatvrzelosti, s níž trval na tom, že velké vyprávění o ohroženém vesmíru stojí za čtení právě díky těm obyčejným příběhům obyčejných lidí. Na Mistbornech nám záleží proto, že máme rádi Vin a fandíme jí, protože má za sebou krutou minulost a v sobě pochmurnou jistotu, že ji nikdy nikdo nemůže mít rád. Archivy Bouřné Záře nás zajímají proto, že sdílíme Kaladinovu sklíčenost, Šaláninu nejistotu

a s Dalinarem bojujeme se šílenstvím. Za další velký kus úspěchu – troufneme si ho odměřit na druhou polovinu – vděčí Brandon tomu nepomíjejícímu tlaku na velké epické drama. Na tom vnějším silném ničím neomezeném příběhu o ohrožení samotné podstaty vesmíru, který ty malé lidské příběhy obaluje a dává jim váhu. Ta největší dramata staví Brandon pevnýma nohama na ty nejmenší a nejintimnější lidské osudy.

V jednu dobu jsme ve spisovatelské skupině dospěli k dokončení jednoho z Brandonových románů a začali s Brandonem vytvářet nový, *Ducha Adonis*. Bylo v něm všechno – intimní příběhy obyčejných, nedokonalých, chybujících milých a nádherných lidí dokonale propletené s vesmír ohrožující a měnící silou ve směsici, která nám vyloudí úsměv na rtech a nutí nás listovat tak rychle, jak jen to anatomie lidského prstu dovo-luje. Problémem byl ovšem titul.

„Já tomu nerozumím. Proč Adonis?“

„Adonis se jmenuje to město. Co na tom... není jasný?“

„Ale jo, to je jasný, jenom nechápu, proč se jmenuje Adonis. Je to na Zemi? To má být jako Řecko, nebo ne?“

„Proč by to bylo Řecko?“

„A proč by nebylo...? Adonis byl Řek. Tak je to planeta v budoucnosti, jako Pern, ale znova používáme starý –“

„Ne ne ne, to není Země a není to Řecko – to tak možná jenom vypadá, ale to nebyl úmysl. Adonis je prostě místo, který jsem si vymyslel. Nemá nutně žádnou předlohu ve skutečném světě.“

Nechápavě jsme se na sebe dívali, jak je možné, že tomu ten druhý nerozumí. Oběma nám to dávalo perfektní smysl! Takhle to totiž někdy chodí ve skupinách tvůrčího psaní. Nakonec se ozval někdo jiný: „A uvědomuješ si, že Adonis je postava z řecké mytologie?“

Brandon se dal do smíchu.

„Sakra, to jsem si neuvědomil. Zapomněl jsem na něj jako na smrt. To slovo mi připadalo moc dobrý na to, aby se nevyužilo. Ale nevádí, změním to.“

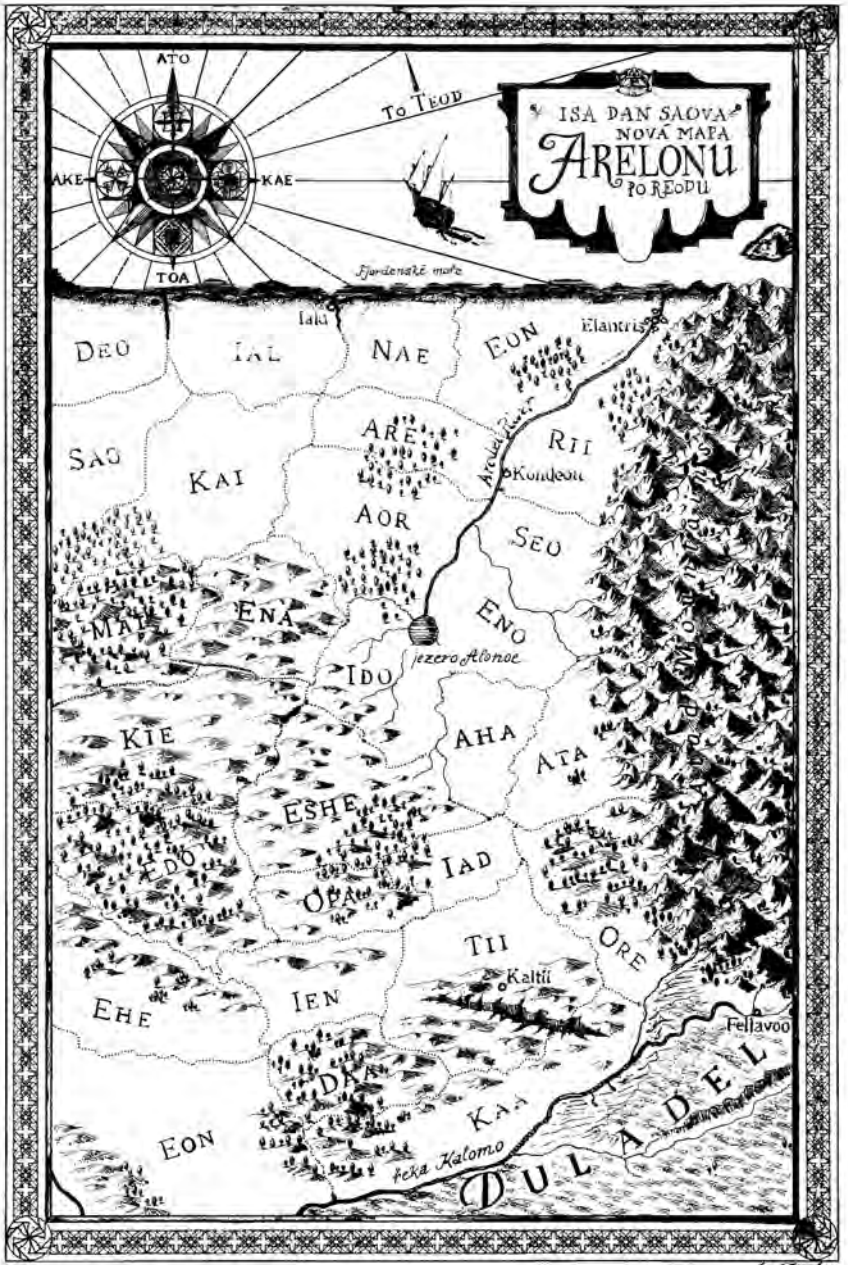
Za týden nám Brandon poslal mailem druhou kapitolu knihy *Duch Elantris*, o pár měsíců později vynechal v názvu „Duch“

a zůstala jenom *Elantris*. A ta zůstává dodnes mou nejoblíbenější knihou fantasy. Doma mám před dětmi a před všetečnými fanoušky schovanou cennost, jejíž hodnota postupem času nepochybně převyší všechny ostatní cennosti, které jsem kdy měl – výtisk prvního vydání *Elantris*, koupený v den, kdy vyšla, s Brandonovým vlastnoručním podpisem a jednoduchým věnováním: „Danovi – moje úplně první podepsaná knížka.“

Gratuluju k tomu desetiletí, Brandone. Dokázal jsi to. Za nějakých pár století přijde nějaká úžasná talentovaná mladá autorka a náhodou pojmenuje svou fantasy po tobě.

A podle toho poznáš, že jsi to dokázal.

Dan Wells

ISA DAN SAOVA
NOVA MAPA
ARELONU
PO REODU

To Teod

Fjordenaké moře

Iaki

Elantris

Arelon River
Kondosii

ezero Alonae

Kaltii

Fellavoo

Feka Kalomo

A. J. S. 1882

ELANTRIS, kdysi krásk a moudrů, nyní útočiště padlých a prokletých vřed na řece Arceli. Zpracováno podle předloh z doby před Řeodem. Elantris je tu zobrazena tak, jak bývala, jako vzpomínka na ztracené tajemství.

Východně od Elantris leží MĚSTO KAE, sídlo králů proslulé jako kolebka kultury a bohatství. Jeho přístav je místem, kde se setkávají obchodníci a slachetici. Povstává ze sítnu Řeodu jako brána do bohatých zemí na jihu.

SEVERNÍ MOŘE

SYCLA

Opalon

VYPRACOVÁNO NA PŘÍKAZ
WYRNA WULFDENA ČTVRTÉHO,
VLADÁŘE FJORDENSKÉHO,
ZVĚSTOVATELE SHU-DERETHU,
PANOVNÍKA JADDETHOVA SVATÉHO
KRÁLOVSTVÍ A VLÁDCE VŠEHO STVOŘENÍ.

FJORDENSKÉ MOŘE

SVORDEN

FJORDEN

Tato mapa má několik nedostatků,
zvláště na severozápadě, ale byla nejlepší,
jakou jsem mohl objevit za daných okolností -
vzhledem k tomu, že jste mě opustili.
- Nazh

POUŠŤ

PROLOG

Elantris bývala krásná. Přezdívali jí „město bohů“ – bylo to magické město síly, záře, kouzel. Ti, kdo v ní byli, říkají, že každý kámen měl své vnitřní světlo, že bylo město prostoupeno úžasnými tajemnými úkazy. V noci Elantris zářila jako velký stříbrný oheň a byla vidět z velké dálky.

Obyvatelé Elantris byli ještě zázračnější než město samo. Měli jasně bílé vlasy, téměř kovově stříbrnou pleť a jako by zářili jako celá Elantris. Podle legend byli nesmrtelní, nebo aspoň skoro nesmrtelní. Měli schopnosti rychle se uzdravovat a byli obdařeni obrovskou silou, inteligencí a rychlostí. Uměli kouzlit pouhým pohybem ruky. Do Elantris chodili lidé z celého Opelonu pro léky, uzdravení, jídlo a moudrost. Elantriané byli v podstatě bohové.

Elantrianem se mohl stát kdokoli.

Říkali tomu Shaod. Transformace. Přicházelo to znenadání, většinou v noci, v těch tajemných hodinách, kdy jako by se život pozastavil. Shaod mohl postihnout kohokoli – žebráka, řemeslníka, šlechtice nebo vojáka. Když přišel, znamenalo to pro dotyčného šťastlivce konec života a začátek nového. Opustil svou starou pozemskou existenci a přestěhoval se do Elantris. Do té Elantris, kde mohl žít v blaženosti, rozhodovat s moudrostí a být navěky uctíván.

Tato věčnost však skončila před deseti lety.

ČÁST
PRVNÍ

STÍN
ELANTRIS

KAPITOLA 1

PRINC Raoden se to ráno vzbudil brzy, aniž by tušil, že je navěky zatracen. Rozespale si sedl a mžoural očima do ranního rozbřesku. Otevřenými balkonovými okny byla v dálce vidět Elantris, jejíž holé zdi vrhaly na menší město Kae, kde Raoden bydlel, hluboký stín. Hradby kolem Elantris byly neuvěřitelně vysoké, Raoden však přes ně i tak viděl vrcholky černých věží s polámanými špičkami, které byly němým svědectvím o zašlé slávě ukryté uvnitř.

Opuštěné město se zdálo temnější než obvykle. Raoden se na ně chvíli upřeně díval a potom odvrátil zrak. Tyto obrovské elantrické hradby nešlo přehlédnout, i když se o to lidé z Kae usilovně snažili. Vzpomínky na dřívější nádheru města i na to, jak se před deseti lety Shaod proměnil v prokletí, byly bolestné...

Raoden zakroutil hlavou a vstal z postele. Na časné ráno bylo neobvykle teplo. Když si oblékal župan, nepocítil vůbec chlad. Potom zatáhl za šňůrku u postele na znamení služebné, že chce snídani.

To byla další zvláštní věc – měl hlad – *obrovský* hlad. Až svíravý hlad. Neměl rád velké snídane, ale toto ráno už netrpělivě čekal, až mu přinesou jídlo. Nakonec se rozhodl, že někoho pošle, aby se podíval, proč to tak dlouho trvá.

„Iene?“ zavolal do šerého pokoje.

Nikdo neodpověděl. Raoden se zamračil, že tu seon není. Kde může Ien být?

Vstal a opět spočinul zrakem na Elantris. Kae v jejím stínu vypadalo jako zapadlá vesnice. Elantris. Obrovský ebenový masiv – už to však nebylo město, bylo to jen mrtvé torzo. Raoden se zachvěl.

Ozvalo se zaklepání na dveře.

„Konečně,“ řekl si a šel otevřít. Za dveřmi stála stará Elao s mísou ovoce a teplým chlebem.

Mísa však s hlasitým řinčením dopadla na zem, vypadla ohromené služebné z rukou, jakmile se jí Raoden chtěl dotknout. Raoden ztuhl a řinčení nádoby se rozlehlo celou halou.

„Milostivý Domi!“ šeptala Elao s výrazem hrůzy v očích a třesoucí se rukou si nahmatala na krku přívěšek se symbolem korathu.

Raoden k ní vztáhl ruce, služebná však potácivým krokem ustoupila dozadu a ve spěchu uklouzla po kousku melounu.

„Co se děje?“ zeptal se Raoden. Potom si všiml své ruky. To, co zůstalo skryto v šeru potemnělého pokoje, teď bylo pod blízkajícím světlem lampy patrné.

Otočil se a klopytal přes nábytek k vysokému zrcadlu po straně ložnice. Světlo už bylo dost silné na to, aby viděl odraz, který se na něho díval ze zrcadla. Byl to cizí člověk.

Modré oči byly jeho, i když byly rozšířené hrůzou. Vlasy však měl místo pískově hnědých vybledle šedé. A nejhorší byla kůže. Tvář v zrcadle byla posetá temně černými skvrnami, které vypadaly jako černé modřiny. Ty mohly znamenat jen jednu jedinou věc.

Postihl ho Shaod.

BRÁNA Elantris za ním zapadla s hlasitým třísknutím. Byl to šokující výkřik nemilosrdné konečnosti. Raoden se na ni zhroutil pod tíhou událostí onoho dne.

Jeho vzpomínky jako by patřily někomu jinému. Otec, král Iadon, se mu ani nepodíval do očí, když nařizoval kněžím, aby syna připravili a odvedli do Elantris. Proběhlo to tiše a rychle. Iadon si nemohl dovolit, aby se rozkřiklo, že se z jeho syna stal Elantrian. Před deseti lety by byl Shaod udělal z Raodena boha. Ale nyní, místo aby měnil lidi na zářící božské bytosti se stříbrnou pletí, měnil své oběti na mátožná monstra.

Raoden nevěřícně kroutil hlavou. Shaod přece vždycky postihoval cizí lidi – neznámé a vzdálené. Ne korunního prince Arelonu. Ne Raodena.

Před ním ležela celá Elantris. Její vysoké hradby byly lemované vojenskými hlídkami – tito muži neměli zabránit nepřítelům vstoupit do města, měli naopak zabránit obyvatelům Elantris odejít z města ven. Od Reodu byli lidé stiženi Shaodem posíláni do Elantris na pomalou smrt. Padlé město se stalo obrovským pohřebišťem pro ty, jejichž těla jako by zapomněla, jak se umírá.

Raoden si pamatoval, jak stával na těch zdech a díval se dolů na elantriské zatracence, stejně jako se teď vojáci dívají na něj. Tenkrát mu město připadalo vzdálené, i když stál těsně u něj. Tenkrát si představoval, jaké by to bylo, procházet se po těch černých ulicích.

Teď bude mít příležitost to vyzkoušet.

Raoden chvíli tlačil na bránu, jako by chtěl za každou cenu prolézt ven a sedřít si z kůže ty černé skvrny. Sklonil hlavu a tiše si povzdechl. Schoulil se do klubíčka na špinavé kluzké dlažbě, jako by čekal, než se probudí z tohoto zlého snu. Jenže věděl, že se neprobudí. Kněží předpovídali, že tenhle zlý sen je bez konce.

Cosí uvnitř ho však nutilo jít dál. Cítil, že se musí hýbat – protože kdyby se zastavil, dostal by strach, že to vzdá. Shaod mu vzal tělo. Nemůže mu vzít ještě ducha.

A tak se zaštitil svou pýchou proti zoufalství, sklíčenosti a – především – sebelítosti a zvedl hlavu, aby svému zatracení pohlédl do očí.

KDYŽ dřív Raoden stával na elantriských hradbách a díval se dolů – doslova i v představách – viděl špínu, která pokrývala celé město. Teď v ní stál.

Všechno – od zdí budov až po praskliny v dlažebních kostkách – bylo pokryté souvislou vrstvou bahna a zažrané špíny. Slizká mastná vrstva sjednotila všechny barvy do jediného deprimujícího odstínu – do barvy, v níž se mísila bezvýchodnost černé s hnědozelenavými splašky.

Dříve Raoden vídával pár obyvatel města. Teď je i slyšel. Asi desítka Elantrianů ležela na nádvoří na páchnoucí dlažbě. Někteří nepřítomně seděli v kalužích černé vody, které tu

zůstaly po noční bouřce. Všichni sténali. Většinou tiše, cosi si pro sebe mumlali nebo tiše naříkali na bolest, která nebyla vidět. Jedna žena na protější straně však z posledních sil hlasitě křičela svá muka – až po chvíli ustala, došel jí dech nebo síla.

Většina z nich na sobě měla cosi, co vypadalo jako hadr – tmavé volné oblečení stejně špinavé jako ulice okolo. Když se však Raoden podíval zblízka, poznal, co to je. Podíval se dolů na svůj pohřební rubáš. Byl volný a splývavý, složený z pruhů látky. Na rukávech a dole už měl skvrny od vrat a od kamenných sloupů. Obával se, že za chvíli bude mít oblečení stejné jako všichni ostatní.

Tak tohle se ze mě stane, pomyslel si. Vlastně už to začalo. Za pár týdnů ze mě bude jen zdecimované tělo, mrtvola, která živoří kdesi v koutě.

Ze sebelítosti ho vytrhl nepatrný pohyb, který zaregistroval na protější straně nádvoří. Ve stínu za bránou naproti němu se krčili jacísi Elantriané. Neviděl je zřetelně, ale patrně něco chtěli.

Raoden si rukou zastínil oči a v tu chvíli si uvědomil, že drží košíček. Byly to obětní dary podle korathského rituálu. Mrtví si je odnášeli do nového života – respektive, v jeho případě, do Elantris. V košíčku byl bochník chleba, pár kousků zeleniny, hrst zrní a malá láhev vína. Obětní dary normálních zemřelých byly mnohem bohatší, ale i oběť Shaodu musela dostat aspoň něco málo.

Raoden se ohlédl za postavami u brány a hlavou se mu honily vzpomínky na to, co slyšával venku o brutalitě v Elantris. Postavy ve stínu se pohnuly a způsob, jak ho sledovaly, ho znervózňoval.

Raoden se zhluboka nadechl a posunul se podél hradební zdi směrem k východnímu konci dvorany. Zdálo se, že ho postavy stále pozorují, nikdo se však za ním nevydal. Potom na chvíli už za bránu neviděl a o vteřinu později se mu podařilo vklouznout do postranní uličky.

Oddechl si. Měl pocit, že něčemu unikl, i když sám nevěděl čemu. Po chvíli se zdálo, že už ho nikdo nesleduje. Zastyděl se, že se tak polekal. Zatím neviděl nic, co by fámy o Elantris potvrdzovalo. Zakroutil hlavou a šel dál.

Všudypřítomný zápach ho zmáhal. Všechno bylo pokryté bahnem, které páchlo plesnivinou a hnilobou jako rozkládající se houba. Raoden se na zápach tak soustředil, že málem šlápl na pokroucenou figuru starého muže schouleného u zdi. Stařík žalostně zasténal a natáhl k němu vyhublou ruku. Raoden se na něho podíval a zamrazilo ho. Tomu „staříkovi“ nebylo víc než šestnáct. Jeho špinavá tvář byla tmavá a posetá skvrnami, ale byla to tvář dítěte, ne muže. Raoden udělal bezděky krok dozadu.

Chlapec jako by si uvědomil, že jeho příležitost brzy pomine, náhle silou zoufalství ještě více natáhl ruku před sebe. „Jídlo?“ procedil přes prořídle zuby. „Prosím...“

Potom mu paže klesla dolů, protože vyčerpal všechnu sílu, která mu v ní zbývala. Znovu se schouлил ke kamenné zdi. Očima však stále lpěl na Raodenovi. Smutnými očima plnými bolesti. Raoden byl zvyklý občas venku žebráky potkávat a ne jednu pravděpodobně naletěl podvodníkům. Tenhle chlapec ale podvodník nebyl.

Sáhl do košíčku, vytáhl ze svého obětního daru bochník chleba a podal jej chlapci. Z nevěřícího pohledu, který se chlapci rozhostil ve tváři, ho mrazilo ještě víc než z výrazu zoufalství, který vystřídal. Tento tvor se dávno vzdal naděje, žebral spíš ze zvyku, než že by skutečně něco čekal.

Raoden nechal chlapce za sebou a šel dál úzkou ulicí. Snad doufal, že město nebude tak hrozné, až dojde dál od hlavního nádvoří – snad si myslel, že špína je tu jen proto, že je v těchto místech poměrně velký provoz. Mýlil se. Postranní ulice byla stejně špinavá a plná bahna jako vstupní dvorana – ne-li víc.

Ze zadu se ozval tlumený náraz. Raoden se překvapeně ohlédl. Na konci boční ulice stála skupinka tmavých postav shromážděná kolem jakéhosi předmětu. Žebráka. Raoden rozechvěle pozoroval, jak se pět lidí vrhlo na jeho bochník chleba, zápasilo o něj a zcela ignorovalo chlapcovy zoufalé výkřiky. Nakonec jeden ze skupiny – zjevně rozčilený – uhodil chlapce palicí do hlavy, až to zadunělo po celé ulici.

Skupina dojedla chleba a obrátila se k Raodenovi. Ten znepokojeně couvl. Přesvědčení, že ho nikdo nesleduje, bylo pa-

trně unáhlené. Skupina se začala pomalu plížit dopředu a Raoden se obrátil a utíkal pryč.

Podle zvuků věděl, že ho honí. Dal se na zděšený útěk – to jako princ dosud nikdy nezažil. Řítil se bláznivě dál a čekal, kdy mu dojde dech nebo kdy ho začne píchat v boku jako vřdycyky, když se vyčerpá. Nestalo se ale nic. Jen cítil obrovskou únavu, myslel si, že se brzy zhroutí. Byl to trýznivý pocit, jako by z něho pomalu prchal život.

V zoufalství hodil košík s obětními dary za hlavu. Prudkým pohybem však ztratil rovnováhu, klopýtl o prasklinu v dlažbě a jakýmsi bizarním skokem dopadl na hromadu trouchnivějšího dřeva – pravděpodobně někdejší stoh laťových beden – a o ni zabrzdil.

Rychle se posadil a přitom rozhodil po mokré uličce úlomky shnilé dřevěné drti. Oněch pět postav se krčilo v blátě na ulici a sbíralo z dlažby a z černých louží rozházenou zeleninu a obilí. Raodenovi se zvedl žaludek, když jeden z mužů projel prstem štěrbinu v dlažbě, vyškrábl z ní hrst bahna s několika zrnky obilí a celý obsah si vstrčil do nedočkavých úst. Po bradě mu stékala černá slina a jeho ústa připomínala hrnec kypícího bláta na plotně.

Jeden z mužů si všiml, že se Raoden dívá. Zavrčel a popadl palici, na niž už málem zapomněli. Raoden se horečně prohledával ve snaze najít nějakou zbraň, ale našel jen kus dřeva, který byl o něco méně shnilý než ostatní na hromadě. Nejistě jej svíral v rukou a snažil se vypadat nebezpečně.

Útočník se náhle zastavil. O chvílku později se za ním ozval nadšený výkřik. Jeden z mužů objevil lahvičku vína. Okamžitě se strhla bitka, která odpoutala od Raodena veškerou pozornost. Za chvíli byla celá pětka pryč – čtyři honili prvního, který měl to štěstí nebo byl tak hloupý a s lahvičkou cenné tekutiny utekl.

Raoden vyčerpán seděl na shnilé hromadě. *Tak takhle skončím....*

„Vypadá to, že ti dali pokoj, sulo,“ ozvalo se za ním.

Raoden vyskočil a otočil se za hlasem. Nedaleko seděl na schůdcích muž s holou hlavou, která se leskla v ranním slunci. Byl to na první pohled Elantrian, ale před transformací byl

patrně jiné rasy než Raoden – určitě nebyl z Arelonu. Ve tváři měl černé skvrny, neklamně znamení Shaodu, místa beze skvrn však nebyla bílá, ale tmavě hnědá.

Raoden si instinktivně uvědomil možné nebezpečí, tenhle člověk však nevykazoval žádné známky agresivity ani vyčerpání, které Raoden pozoroval u ostatních. Byl vysoký a statný, měl široké ruce a vlídný pohled. Raodena pozorně sledoval.

Raoden si oddechl. „Ať jste kdokoli, rád vás vidím. Už jsem se začínal bát, že jsou tu všichni buď těsně před smrtí, nebo šílení.“

„My ale nemůžeme být těsně před smrtí,“ odpověděl muž s úšklebkem. „My už jsme mrtví. Komo?“

„Komo.“ To cizí slovo mu bylo stejně povědomé jako akcent tohoto muže. „Vy nejste z Arelonu, že ne?“

Muž zakroutil hlavou. „Jsem Galladon, z Duladelu. Teď jsem tedy z Elantris, ze země bahna, bláznovství a věčné zkázy. Těší mě.“

„Duladel?“ řekl Raoden. „Ale Shaod přece postihuje jen lidi z Arelonu.“ Napřímil se, oprášil ze sebe dřevěné piliny a třísky v různých stadiích rozkladu a zašklebil se bolestí. Při pádu si málem ukopl palec. Byl samé bláto a teď už i on zapáchal elantrickou hnilobou.

„Duladel má smíšené obyvatelstvo, sulo. Žijou tam Areloňané, Fjordenové, Teové – všichni pohromadě. Já –“

Raoden tiše zaklel a muž se odmlčel.

Galladon zvedl obočí. „Co je, sulo? Vrazil sis třísku na špatný místo? No, na třísku asi není žádný místo dost dobrý.“

„To ne,“ řekl Raoden a kulhal po kluzkých dlaždicích. „Spíš mám něco s palcem – narazil jsem si ho, když jsem upadl, ale pořád to nepřestává bolet.“

Galladon soucitně pokýval hlavou. „Tak tě vítám v Elantris, sulo. Jsi mrtvý – tělo už se ti nebude samo hojit jako dřív.“

„Cože?“ Raoden se sesunul vedle Galladonových schodů. Palec ho bolel stejně prudce, jako když si ho čerstvě narazil.

„Každá bolest, sulo,“ šeptal Galladon, „každý škrábnutí, oděrka, každá modřina ti zůstane a bude tě bolet – napořád, dokud se z toho nezblázníš. Jak jsem říkal, vítám tě v Elantris.“

„A jak to vydržíte?“ zeptal se Raoden a třel si palec, přestože mu to nepomáhalo. Taková hloupá maličkost, a musí se držet, aby neměl slzy bolesti v očích.

„Nevydržíme. Buď jsme *hrozně* opatrní, nebo skončíme jako ti rulové, co jsi viděl tam ve dvoraně.“

„Ve dvoraně.... Idos Domi!“ Raoden namáhavě vstal a odkulhal ke dvoraně. Na stejném místě jako před chvílí, u boční ulice, našel žebrajícího chlapce. Byl ještě naživu... svým způsobem.

Jeho oči tupě zíraly na oblohu, zornice se mu chvěly. Tíše pohyboval rty, ale žádný zvuk z nich nevycházel. Měl úplně rozdrčenou šíjí a ze strany měl obrovskou ránu, která obnažovala obratle a hrdlo. Marně se snažil tím, co mu zbylo, dýchat.

Raodenovi náhle jeho palec nepřipadal tak hrozný. „Idos Domi...“ zašeptal a odvrátil zrak, protože se mu zvedl žaludek. Opřel se o stěnu domu, aby neztratil rovnováhu, a ze všech sil se snažil nepozvracet.

„Z tohohle už toho moc nezbylo,“ řekl Galladon věcně a sklonil se vedle žebračka.

„Jak...?“ začal Raoden, ale utichl, protože se mu opět vzbouřil žaludek. S hlasitým žbluňknutím si sedl do bláta, párkrát se zhluboka nadechl a pokračoval: „Jak dlouho bude ještě takhle žít?“

„Ty jsi to nepochopil, sulo,“ řekl Galladon lítostně. „On nežije, nikdo z nás nežije. Komo? Ten kluk takhle zůstane navždycky. Takhle prostě vypadá věčný zatracení.“

„A to s tím nemůžeme nic udělat?“

Galladon pokrčil rameny. „Mohli bychom ho zkusit spálit, kdybychom ale mohli rozdělat oheň. Elantriané prý dobře hoří, líp než normální lidi, a existuje názor, že je to pro nás nejvhodnější smrt.“

„A...“ pokračoval Raoden s očima odvrácenýma od chlapce, „a kdybychom to udělali, co se s ním stane – jako s duší?“

„On duši nemá,“ odpověděl Galladon. „Aspoň to tak říkají kněží. Korath, dereth, jesker – všichni tvrdí to samý. My jsme zatracení.“

„Ale to jsi mi neodpověděl. Přestane trpět, když ho spálíme?“

Galladon se podíval na chlapce. Nakonec jen pokrčil rameny. „Někdo říká, že když nás spálí nebo nám setnou hlavu nebo prostě nějak jinak úplně zničí tělo, tak přestaneme existovat. Ale jiní zase říkají, že bolest trvá dál – že se *proměníme* v bolest, splyneme s ní. Že zůstaneme navěky v agonii. Nelíbí se mi ani jedna možnost, tak se snažím udržet pohromadě. Komo?“

„Ano,“ šeptal Raoden. „Komo.“ Vrátil se, sebral odvahu a znovu se podíval na zraněného chlapce. Znovu na něho zírala ta obrovská rána. Pomalu z ní prosakovala krev, jako by celé krevní řečiště připomínalo stojatou vodu.

S mrazením natáhl ruku a sáhl si na hrud'. „Já nemám tep!“ uvědomil si najednou.

Galladon se na něho podíval, jako by řekl naprostou hloupost. „Sulo, jsi prostě *mrtvý*. Komo?“

CHLAPCE nespálili. Nejenže neměli čím založit oheň, ale Galladon to přímo zakázal. Co když opravdu nemá duši? Co když opravdu přestal existovat, kdybychom ho spálili? Pro někoho je existence v agonii pořád cennější než žádná existence.

Tak chlapce nechali, kde byl, Galladon po zralé úvaze a Raoden s ním, protože ho nic jiného nenapadalo. Bolest z pocitu viny teď pociťoval silněji než bolest v palci.

Galladonovi bylo očividně jedno, co dělá Raoden. Vydal se jiným směrem, zastavoval se a prohlížel si špinavé skvrny na zdech. Potom šel zpátky směrem, odkud přišli, míjel sténající těla v blátě, otočený zády k Raodenovi, s výrazem absolutní lhostejnosti.

Jak Raoden Dulu pozoroval, snažil se vžít do jeho myšlenek. Raoden byl vychováván pro politickou kariéru a uměl se rychle rozhodovat. Rozhodl se tedy i teď. Bude Galladonovi věřit.

Na tomhle Dulovi bylo něco přirozeně milého, něco, čím byl Raodenovi nevysvětlitelně sympatický, i když to bylo ukryto pod nánosem pesimismu stejně silným jako bahno všude okolo. Bylo to něco víc než jeho otevřenost, víc než jeho klidný přístup. Raoden mu viděl do očí, když se díval na trpícího chlapce. Galladon tvrdil, že se smíruje s nevyhnutelným, ale Raoden cítil, že je z toho smutný.

Dula se vrátil zpátky na zápraží a sedl si znovu na schody. Raoden se odhodlaně nadechl a postavil se přímo proti němu.

Galladon zvedl oči. „Copak?“

„Potřeboval bych od tebe pomoci, Galladone,“ odpověděl Raoden a dřepl si na zem vedle schodů.

Galladon se zašklebil. „Ale jsi v Elantris, sulo. Tady si nikdo nepomáhá. Tady je jenom bolest, šílenství a mraky bláta a špíny.“

„Říkáš to, skoro jako bys tomu věřil.“

„Žádáš o pomoc na špatným místě, sulo.“

„Jsi jediný člověk při smyslech, kterého jsem tu potkal a který mě nenapadl,“ řekl Raoden. „Tvoje činy jsou totiž mnohem přesvědčivější než slova.“

„Třeba jsem tě prostě nenapadl jen proto, že vím, že si na tobě nemám co vzít.“

„Tomu nevěřím.“

Galladon pokrčil rameny. „Mně je jedno, čemu věříš,“ řekl a otočil se, opřel se o stěnu domu a zavřel oči.

„Máš hlad, Galladone?“ zeptal se Raoden tiše.

Galladonovy oči se široce otevřely.

„Vždycky mi vrtalo hlavou, kdy posílá král Iadon do Elantris jídlo,“ přemítal Raoden. „Nikdy jsem o zásilkách do Elantris neslyšel, ale předpokládal jsem, že je posílá. *Elantriané přece žijí*, myslel jsem si. Nikdy jsem to nepochopil. Ale jestli tu lidi můžou žít bez pulsu, tak asi můžou žít i bez jídla. Jistě, neznamená to, že nemají hlad. Když jsem se dnes ráno probudil, měl jsem hlad jako vlk. A mám ho pořád. A z těch pohledů těch lidí, co na mě zaútočili, bych řekl, že postupem času je to horší a horší.“

Raoden sáhl pod špinavý rubáš, vyndal cosi tenkého a držel to před Galladonem. Kousek sušeného masa. Galladon široce otevřel oči a znuděný výraz jeho tváře byl ten tam. V očích se mu zalesklo, až to Raodenovi trochu připomnělo divokou partu, s níž měl tu čest před chvílí. Byla to jakási pudová živočišnost, byla sice pod kontrolou, ale byla tam. Raoden si na jednou uvědomil, že možná riskoval, když dal na první dojem z tohoto Duly.

„Kdes to vzal?“ zeptal se Galladon pomalu.

„Vypadlo to z košíku, když mě sem vedli, tak jsem to sebral a strčil pod rubáš. Chceš to, nebo ne?“

Galladon chvíli mlčel. „Jak si můžeš být jistý, že tě teď prostě nenapadnu a nevezmu ti to?“ To nebyla jen holá teorie. Raoden by se vsadil, že Galladon ve skrytu duše ani tuto možnost nevyloučil. Jak moc mu připadala reálná, to nemohl posoudit.

„Říkáš mi ‚sulo‘, Galladone. Jak bys mohl napadnout někoho, koho jsi nazval přítelem?“

Galladon seděl a pohledem hypnotizoval kousek masa. U koutku úst se mu bezděky objevila slina. Díval se na Raodena, který byl stále neklidnější. Když se setkali očima, cosi na Galladonovi se náhle změnilo a napětí opadlo. „Ty umíš duladelsky, sulo?“

„Jen pár slov,“ přiznal Raoden skromně.

„Takže vzdělanec? No, to je tedy do Elantris dnes přínos! No jo, přesvědčil jsi mě, tak co chceš, sulo?“

„Třicet dní,“ řekl Raoden. „Třicet dní budeš se mnou, všechno mi ukážeš a vysvětlíš.“

„Třicet dní? Sulo, ty jsi kayana.“

„Jak to vidím já,“ řekl Raoden a začal strkat maso zpátky pod rubáš, „tak jediný zdroj potravy jsou nově příchozí Elantriané. To musí člověk pěkně vyhládnout, když je toho tak málo a tady tolik krků k nakrmení. Člověk by řekl, že se z hladu dá i zešílet.“

„Dvacet dní,“ řekl Galladon a opět se u něho objevil ten neklid.

„Třicet, Galladone. Když mi nepomůžeš ty, pomůže mi někdo jiný.“

Galladon krátce zaskřípal zuby. „Dobře sulo,“ zadrmolil a vztáhl k Raodenovi ruku, „tak třicet. Naštěstí jsem zrovna neplánoval nejbližší měsíc nikam cestovat.“

Raoden se rozesmál a hodil mu maso.

Galladon po něm chňapl. Potom, i když mu ruka bezděčně směřovala k ústům, se zastavil. Pečlivým pohybem vsunul maso do kapsy a postavil se. „Tak jak ti mám říkat?“

Raoden se zarazil. Asi by bylo lepší, kdyby lidé nevěděli, že jsem z královské rodiny, aspoň teď ne. „Říkej mi dál sulo, mně to vyhovuje.“

Galladon se pousmál. „Hlídáš si soukromí, co? No tak dobře. Tak jdeme. Je čas na okružní jízdu.“

KAPITOLA 2

SOTVA Sarene vystoupila z lodě, dověděla se, že je vdova. Byla to šokující zpráva, ale nezdrtila ji tak, jak by se čekalo. Vždyť se nakonec s manželem osobně nikdy nesetkala. Když odjížděla z domova, byli s Raodenem jen zasnoubeni. Předpokládala, že Arelonské království se svatbou počká, až tam dorazí. Alespoň u nich doma bylo obvyklé, aby byli oba snoubenci při svatebním obřadu přítomni.

„Mně se tahle věta v té předmanželské smlouvě nikdy nelíbila, paní,“ prohodil Sarenin společník – světélkující koule veliká asi jako míč – nad její hlavou.

Sarene netrpělivě poklepávala nohou a sledovala, jak nosiči vynášejí její zavazadla do kočáru. Předmanželská smlouva byla padesátistránková kniha a v jednom z jejích ustanovení stálo, že zasnoubení je právně závazné a stává se manželstvím v případě smrti jednoho ze snoubenců před vlastním svatebním obřadem.

„To je ale normální ustanovení, Ashi,“ řekla. „Je to politický sňatek, musí platit i v případě, že se jednomu z účastníků něco stane. Jen jsem nikdy nezažila, že by na to došlo.“

„Až dnes,“ odpověděla světelná koule hlubokým hlasem se zřetelnou artikulací.

„Až dnes,“ připustila Sarene. „Copak jsem mohla tušit, že princ Raoden nevydrží těch pět dní, co nám zbývalo do přelutí Fjordenského moře?“ Odmlčela se a zamyslela se, až se začala mračit. „Přečti mi tu větu, Ashi, potřebuju vědět, jak přesně zní.“

„Jestliže se stane, že bude jeden z příslušníků výše zmíněného páru povolán domů k Milostivému Domimu před stanoveným termínem svatby,“ četl Ashe, „bude zasnoubení považováno za rovné manželství se všemi právními a společenskými důsledky.“

„No, o tom se tedy moc diskutovat nedá, co?“

„Obávám se, že ne, paní.“

Sarene se polekaně zamračila, založila ruce a ukazováčkem si poklepávala na tvář a přitom sledovala nosiče. Velel jim vysoký vyzáblý muž se znuřeným pohledem a odevzdaným výrazem. Tento člověk, Ketol, administrátor u dvora, byl jedinou delegací, kterou král Iadon uznal za vhodné jí poslat. Ketol jí přišel „s politováním oznámit“, že její snoubenec „neočekávaně zemřel na následky náhlé nemoci“ během její cesty do Arelonu. Toto oznámení pronesl stejně znuřeným hlasem, jakým vydával příkazy nosičům.

„Takže,“ vyjasnila si Sarene, „ze zákona jsem teď arelonská princezna.“

„Správně, paní.“

„A vdova po člověku, kterého jsem nikdy neviděla.“

„Opět správně.“

Sarene zakroutila hlavou. Táta se umlátí smíchy, až se tohle doví. Já to snad nepřežiju.

Ashe rozmrzele poblikával. „Paní, král by přece nikdy nevzal tak pochmurnou záležitost na lehkou váhu. Smrt prince Raodena nepochybně uvrhla královskou rodinu do nesmírného žalu.“

„Ano. Takového, že ani neměli sílu přijít se pozdravit se svou novou dcerou.“

„Možná by byl král Iadon přišel osobně, kdyby byl lépe upozorněn na váš příjezd...“

Sarene se zamračila, ale seon mohl mít pravdu. Přijela ně-

kolik dní před plánovanou svatbou. Chtěla prince Raodena překvapit. Chtěla s ním strávit pár dní v soukromí. A nakonec se to obrátilo proti ní.

„Řekni mi, Ashi,“ zeptala se, „jak dlouho v Arelonu obvykle trvá, než je mrtvý pohřben?“

„Nejsem si jistý, paní,“ přiznal Ashe. „Dlouho jsem v Arelonu nebyl a předtím jsem tu byl tak krátce, že si žádné velké zvláštnosti nepamatuju. Ale podle toho, co jsem nastudoval, bych soudil, že arelonské zvyklosti jsou zhruba stejné jako u vás doma.“

Sarene přikývla a potom pokynula na královského administrátora.

„Ano, paní?“ ozval se Ketol líně.

„Bude mít princ pohřeb?“ zeptala se Sarene.

„Ano, paní,“ odpověděl administrátor. „Před korathskou kaplí. Dnes večer.“

„Chtěla bych vidět ostatky.“

Ketol se zarazil. „No... Jeho veličenstvo si přeje, abyste k němu byla hned přivedena...“

„Já u té rakve nebudu dlouho,“ řekla Sarene a odešla ke kočáru.

SARENE kriticky sledovala přípravy na pohřeb a čekala, až jí Ketol s několika dalšími muži uvolní cestu k rakvi. Musela přiznat, že se ničemu nedá nic vytknout – květiny, dary, modlíci se korathští kněží. Jediné, co jí nešlo do hlavy, bylo, proč je tu tolik lidí.

„Je tu hodně lidí, vid’?“ poznamenala směrem k seonovi.

„Princ byl velmi oblíbený, paní,“ odpověděl seon a vznášel se vedle ní. „Podle toho, co jsem slyšel, byl jednou z nejoblíbenějších postav v zemi.“

Sarene přikývla a vydala se k rakvi cestou, kterou jí Ketol vyklidil. Raodenova rakev byla umístěna uprostřed a kolem ní stál kruh vojáků, kteří pouštěli příchozí jen na určitou vzdálenost k rakvi. Jak procházela kolem nich, všimla si v jejich tvářích skutečného smutku.

Tak je to pravda, pomyslela si, lidi ho opravdu měli rádi.

Vojáci jí ustoupili z cesty. Došla k rakvi. Byly na ní vyryté aony – většinou symboly naděje a míru – tak, jak je to v koratihu zvykem. Celá rakev byla kolem dokola obložená potravinami – bylo to dary obětované jménem zemřelého.

„Můžu ho vidět?“ zeptala se jednoho z kněží – malého muže s vlídnou tváří.

„Je mi líto, dítě,“ odpověděl kněz. „Princ byl nemocí znetvořen. Král by si přál, aby mohl být pohřben ve vší důstojnosti.“

Sarene přikývla a vrátila se k rakvi. Najednou nevěděla, co má vlastně cítit, když tu stojí před rakví muže, kterého si měla brát. Cítila kupodivu spíš zlost.

Na chvíli ten pocit potlačila a rozhlédla se kolem sebe. Vypadalo to tu *příliš* oficiálně. I když byli příchozí skutečně smutní, všechno tu působilo *příliš* sterilně.

Muž Raodenova věku a síly, pomyslela si. *A najednou je zničehonic mrtvý – to přece vypadá podezřele.*

„Paní?“ ozval se Ashe tlumeně. „Děje se něco?“

Sarene na něho kývla a odešli ke kočáru. „Já nevím,“ řekla tiše. „Něco mi na tom prostě nesedí, Ashi.“

„Vy jste *příliš* podezíravá, paní,“ podotkl Ashe.

„Proč nedá Iadon k rakvi čestnou stráž? Ketol říkal, že se chová, jako by se ho synova smrt ani nedotkla.“ Sarene zakroutila hlavou. „Mluvila jsem s Raodenem, než jsem vyjízďela z Teodu, a vypadal v pořádku. Něco tu nehraje, Ashi, a já bych tomu ráda přišla na kloub.“

„Ale ne...“ povzdechl Ashe. „Víte, paní, váš tatínek mi kladl na srdce, abych vás hlídal, abyste se nedostala do nepřijemností.“

Sarene se usmála. „To tady ale nejde. Pojď, musíme za mým novým tatíčkem.“

SARENE se vykláněla z okna kočáru a dívala se na město, když jeli k paláci. Potom chvíli seděla mlčky a celou mysl jí zaměstnávala jediná myšlenka.

Co tu vlastně dělám?

S Ashem mluvila upřímně, ale jinak se jí vždycky dařilo skrývat své obavy. Jistě, zajímaly ji okolnosti princovy smrti, ale přece se dobře znala. Ten zájem, to byla spíš obrana před po-

citem podřadnosti a trapnosti. Obrana, aby si nemusela připustit, co vlastně ve skutečnosti je: vytáhlá hubená žena, které už začalo utíkat mládí – bylo jí pětadvacet a měla se vdávat už před dvěma roky. Raoden byl její poslední šance.

Jak sis mohl dovolit mi umřít, princí z Arelonu! pomyslela si rozhořčeně. I přesto ji však neopouštěla její ironie. To je přece příznačné, že tenhle člověk – jakmile si ona začne myslet – že by ho mohla mít ráda, zemře ještě předtím, než ona dorazí. Takže teď je sama v cizí zemi a politicky je vázaná na krále, kterému nevěří. Ta představa jí naháněla hrůzu a vzbuzovala pocit samoty.

Vždyť jsi byla už tolikrát sama, připomínala si. To zvládneš. Jen musíš něčím zaměstnat hlavu. Musíš prozkoumat celý dvůr. Uvidíš, bude se ti to líbit.

Povzdechla si a opět se zadívala na město. Přestože sloužila u tatínka v diplomatickém sboru a měla mnoho zkušeností, v Arelonu zatím nikdy nebyla. Po pádu Elantris byl Arelon v diplomatické izolaci. Nikdo nevěděl, proč bylo to mystické město zatracené, a všichni se báli, aby se nemoc Elantrianů nešířila dál.

Sarene ale v Kae překvapilo bohatství. Všechny cesty ve městě byly široké a udržované. Lidé byli dobře oblečení a nikde se nepotuloval jediný žebrák. Na protější straně viděla skupinu korathských kněží v modrých hábitech, jak se tiše prodírají davem a vedou podivnou postavu v bílém rubáši. Chvíli ten podivný průvod pozorovala a přemýšlela, co to asi znamená. Potom skupinka zmizela za rohem.

Z jejího pohledu se v Kae neprojevoval žádný z ekonomických problémů, které by se daly v Arelonu předpokládat. Kočár míjel desítky oplocených usedlostí, z nichž každá byla postavena v jiném architektonickém stylu. Některé byly rozsáhlé, s velkými křídly a špičatými střechami v duladelském stylu, jiné připomínaly spíše pevnost, jako by sem byly přímo přeneseny z militaristického fjordenského venkova. Všechny však měly jedno společné – luxus. Možná lidé v této zemi nemají co jíst, ale v Kae, sídlu arelonské aristokracie, to nebylo znát.

Jistě, na celé město padal znepokojivý stín. V dále se tyčily obrovské hradby Elantris. Sarene se při pohledu na jejich chladné impozantní kameny zachvěla. O Elantris slychala historky už dlouhá léta – o kouzlech, jichž byla Elantris schopná, i o hrůzách, které nyní obývaly její temné ulice. I kdyby byly domy sebeluxusnější a ulice sebekrásnější, tyto zdi byly svědectvím, že v Arelonu není všechno v pořádku.

„Proč tu ty lidi vůbec bydlí?“ zeptala se Sarene.

„Paní,“ ozval se Ashe.

„Proč si král Iadon postavil palác v Kae? Proč si vybral místo tak blízko Elantris?“

„Myslím, že hlavně z ekonomických důvodů, paní,“ odpověděl Ashe. „V severním Arelonu není mnoho použitelných přístavů a tenhle je nejlepší.“

Sarene přikývla. Záliv vzniklý propojením řeky Aredel s mořem skutečně skýtal nejhodnější místo pro přístav. Ale i tak...

„Třeba má politické důvody,“ přemítala. „Iadon se dostal k moci v bouřlivé době – třeba si myslí, že když zůstane co nejbliž starého hlavního města, tak bude mít větší autoritu.“

„Možná máte pravdu, paní,“ řekl Ashe.

Nakonec na tom zase tolik nezáleží, pomyslela si. Evidentně blízkost Elantris – nebo Elantrianů – nezvyšuje pravděpodobnost, že člověka postihne Shaod.

Odvrátila se od okénka a podívala se na Ashe, který se vznášel nad sedadlem vedle ní. Ještě neviděla v ulicích Kae žádného seona, i když předpokládala, že se tato stvoření – prý vytvořená kouzly právě v Elantris – v Arelonu vyskytují mnohem víc než v její zemi. Kdyby se byla dívala pozorněji, mohla by rozluštit sotva viditelný aon uprostřed Asheova světa.

„Ta smlouva aspoň znamená jistotu,“ řekla Sarene po chvíli.

„Za předpokladu, že zůstanete v Arelonu, paní,“ odpověděl Ashe hlubokým hlasem. „Aspoň tak je to v předmanželské smlouvě napsáno. Pokud zůstanete tady a ‚zůstanete věrná manželovi‘, musí král Iadon ctít spojenectví s Teodem.“

„Věrná mrtvému,“ povzdechla si Sarene. „To znamená, že tu musím zůstat, ať mám manžela nebo ne.“

„Když myslíte, paní.“

„My tu smlouvu potřebujeme, Ashi,“ poznamenala. „Fjorden je stále expanzivnější. Ještě před pěti lety bych byla řekla, že není důvod k obavám, že by fjordenští kněží někdy měli nějaký vliv v Arelonu. Ale teď...“ Zakroutila hlavou. Pádem Duladelské republiky se všechno změnilo.

„Neměli jsme se těch posledních deset let držet tak stranou od Arelonu,“ řekla. „Asi bych se nebyla dostala do těchhle problémů, kdybychom před deseti lety navázali těsnější vztahy s novou arelonskou vládou.“

„Váš tatínek se bál, aby se zdejší politické zmatky nerozšířily i na Teod,“ namítl Ashe. „Nemluvě o Reodu – nikdo nemohl vědět, jestli to, co postihlo Elantriany, nepostihne i obyčejné lidi.“

Kočár zpomalil a Sarene se s povzdechem začala zabývat jinými věcmi. Její otec věděl, že Fjorden je hrozbou, a pochopil, že staré dobré styky je třeba udržovat, a proto ji poslal do Arelonu.

Za chvíli se před nimi otevřela brána paláce. Ať má přátele nebo nemá, závisí na ní celý Teod. Musí připravit Arelon na blížící se válku – na válku, která se stala nevyhnutelností v momentě, kdy padla Elantris.

SARENIN nový otec, král Iadon z Arelonu, byl štíhlý muž s vychytralým výrazem ve tváři. Když Sarene vstoupila do trůnního sálu, radil se právě s několika správci. Dobrých patnáct minut si jí vůbec nevšímal, potom na ni kývl. To čekání jí nevadilo – mohla alespoň nerušeně pozorovat člověka, kterému příslibila loajalitu a poslušnost – přezíravé chování však přece její důstojnost uráželo. V jejím postavení arelonské princezny jí příslušelo ne-li velkolepé přivítání, tak alespoň přiměřené.

Zatímco čekala, okamžitě si všimla jedné věci. Iadon vůbec nepůsobil jako člověk, který truchlí nad ztrátou syna a dědice. Neměl v očích ani náznak lítosti, ani vyčerpání, které ztrátu blízkého člověka provází. Celý dvůr vlastně vypadal, jako by se tu smutek vůbec nedržel.

Copak Iadon nemá srdce? Přemítala zvědavě. Nebo se umí tak dobře ovládat?

Léta strávená v diplomatických službách u otcova dvora naučila Sarene vyznat se v lidech. I když neslyšela, o čem Iadon mluví – byla poučena, že má zůstat vzadu v místnosti a počkat, až dostane povolení, že smí předstoupit – udělala si o králi z jeho gest a způsobu jednání představu. Iadon mluvil energicky, dával přesné pokyny, chvílemi ukázal cosi prstem na mapě. Je to nepochybně silná osobnost, usoudila Sarene – člověk, který má v hlavě jasno o tom, co chce. To nebyla špatná vlastnost. Zatím měla Sarene dojem, že by s tímto člověkem mohla spolupracovat.

Brzy však přišla na to, že musí tento názor přehodnotit.

Král Iadon jí pokynul, aby přistoupila. Pečlivě zastírala svou rozmrzelost z dlouhého čekání a přistoupila ke králi s ušlechtilou poddaností. Přerušil ji uprostřed poklony.

„Nikdo mi neřekl, že jste tak velká,“ prohlásil.

„Pane?“ udiveně zvedla hlavu.

„No, asi jediný člověk, kterého by to zajímalo, tu není. Eshen!“ vyštěkl a vzadu poslušně vyskočila jakási nenápadná žena.

„Odvedte ji do jejích pokojů a postarejte se, aby měla co dělat. Dejte jí vyšívání, nebo čím se vy ženské bavíte.“

Sarene ztuhla zprostřed poklony údivem nad Iadonovou nezdvořilostí. Jen léta výchovy u dvora jí zabránila otevřít ústa překvapením. Rychle a plaše přicupitala žena, kterou Iadon povolal – *královna* Eshen, králova manželka – a vzala Sarene za ruku. Eshen byla malá a drobná, zlatohnědé aonské vlasy jí pomalu začínaly šedivět.

„Pojďte, dítě,“ řekla Eshen vysokým hlasem. „Nesmíme plýtvat královým časem.“

Sarene se nechala odtáhnout bočním východem ze sálu. „Milostivý Domi,“ mumlala si. „Do čeho jsem se to zapletla?“

„... A až rozkvetou růže, bude se vám tu moc líbit. Zahradníci mi je pěstují tak, že si můžete přivonět a ani se nemusíte nahýbat z okna. Jen kdyby byla menší.“

Sarene se zmateně zachmuřila. „Ta růže?“

„Ne, drahá,“ pokračovala královna bez přerušení, „ta okna. To si neumíte představit, jak ostré sluneční světlo sem celé ráno

dopadá. Řekla jsem jim – tedy zahradníkům – aby mi sehnali oranžové, já mám *tak* ráda oranžovou, ale oni sehnali jen kanárkově žlutou. Povídám, kdybych chtěla žluté, tak vám řeknu rovnou o abertinky. To jste měla vidět, jak se omlouvali – ale jsem si jistá, že do konce příštího roku budeme mít i oranžové. Že to bude krásné, drahá Sarene? Ta okna jsou ale velká. Možná jich nechám pár zazdít.“

Sarene přikývla, fascinovaná – ne konverzací, ale královnou. Sarene si vždycky myslela, jak mají učitelé na tatínkově akademii mimořádnou schopnost sdělit minimum informací maximem slov, ale na královnu Eshen v tomto směru neměli. Královna přelétala z jednoho tématu na druhé jako motýl, když neví, kde usednout, a nikde se mu nechce pobýt dlouho. Každé z témat by vystačilo na samostatný rozhovor, ale královna nedala Sarene příležitost je využít.

Sarene se zhluboka nadechla a řekla si, že bude trpělivá. Nemohla královnu vinit z toho, jaká je – Domi přece učí, že osobnost člověka je dar, z něhož se máme radovat. Královna byla vlastně okouzující, i když po svém. Ovšem Sarene se bohužel potom, co se seznámila s králem i královnou, začala obávat, že v Arelonu politické spojení nenajde. Navíc ji trápila ještě jedna věc – na chování královny Eshen bylo cosi divného. Člověk přece nemůže být tak upovídáný – královna nepřipustila jedinou chvíli ticha. Působilo to, jako by se v Sarenině přítomnosti necítila dobře. A potom si náhle Sarene uvědomila, co to je. Eshen stále mluvila o hypotetických věcech, aby se vyhnula té nejdůležitější realitě, princově smrti. Sarene podezíravě přimhouřila oči. Jistá si tím tedy být nemůže – Eshen je taková nestálá osoba. Ale přece jen byla příliš veselá na ženu, která právě ztratila syna.

„Tady je váš pokoj, drahá. Vybalili jsme vám věci a ještě něco jsme přidali. Máte tu oblečení všech možných barev, i žluté – i když já tedy nechápu, proč to nosíte, takovou hroznou barvu. Tedy vaše vlasy nejsou hrozné, to ne. Blond a žlutá, to je rozdíl. Jako mezi koněm a zeleninou. Koně pro vás zatím nemáme, ale můžete si vzít kteréhokoli z královny stáje. Máme krásná zvířata, v tuto dobu je nádherně v Duladelu.“

„Jistě,“ souhlasila Sarene a rozhlédla se po místnosti. Nebyla velká, ale líbila se jí. V menší by se cítila stísněná a ve větší by se sama bála.

„Teď budete potřebovat tohle, drahá,“ řekla Eshen a ukázala malou rukou na hromádku šatů, které nevisely jako ostatní – jako by je sem někdo přinesl dodatečně. Všechny měly jedno společné.

„Černé?“ zeptala se Sarene.

„Jistě. Jste.... máte....“ Eshen bojovala se slovy.

„Mám smutek,“ uvědomila si Sarene. Nespokojeně poklepávala nohou – černou *nemá* ráda.

Eshen přikývla. „Tyhle byste si mohla vzít dnes večer na pohřeb. Bude to hezký obřad – sama jsem ho připravila.“ Opět se rozhovořila o svých oblíbených květinách a její monolog později degeneroval na vyprávění o tom, jak nenávidí fjordenskou kuchyni. Sarene mile přikyvovala a jemně, ale rázně, vedla královnu ke dveřím. Když došly k hale, vymluvila se na únavu z cesty a zavřela dveře, čímž konečně zastavila vodopád královniných slov.

„Tady teda zestárnu *hodně* rychle,“ řekla si Sarene.

„Královna je dobrá vypravěčka, paní,“ ozval se souhlasně hluboký hlas.

„Tak co jsi zjistil?“ zeptala se Sarene a začala se probírat hromádkou černých šatů. Ashe vletěl do místnosti otevřeným oknem.

„Nenašel jsem tolik seonů, kolik jsem jich tu čekal. Vzpomínám si, že se to tu seony jen hemžilo, bylo nás tu plno.“

„Taky jsem si toho všimla,“ řekla Sarene a prohlížela si jedny šaty v zrcadle. Potom zakroutila hlavou a odhodila je. „Myslím, že je tu teď všechno jinak.“

„Opravdu. Jak jste si přála, ptal jsem se ostatních seonů, co vědí o náhlé smrti prince Raodena. Bohužel, paní, nechtěli o té věci mluvit – pokládají to za zlý osud, že musel princ zemřít tak krátce před svatbou.“

„Hlavně pro něho?“ mumlala Sarene a začala se svlékat, aby mohla vyzkoušet šaty. „Ashe, tady se děje něco divného. Mám podezření, že třeba prince někdo zabil.“

„Zabil, paní?“ Asheův hluboký hlas zněl nesouhlasně a jeho tělo v podobě svítící koule se při těch slovech zachvělo. „Kdo by to chtěl udělat?“

„Já nevím, ale... je to celý divný. Tohle přece není královský dvůr ve smutku. Vezmi si třeba královnu. Když se mnou mluvila, nebyla ani trochu rozrušená – přece bys čekal, že bude aspoň trochu skleslá, když jí včera umřel syn.“

„Tohle má ale snadné vysvětlení, paní. Královna Eshen není Raodenova matka. Raoden se narodil Iadonově první ženě. Ta zemřela před dvanácti lety.“

„Kdy se znova oženil?“

„Hned po Reodu,“ odpověděl Ashe. „Pár měsíců potom, co nastoupil na trůn.“

Sarene se zamračila. „Ale stejně mi to nejde do hlavy,“ usoudila a nemotorně si začala zapínat černé šaty. Potom se na sebe kriticky podívala do zrcadla. „No, aspoň to sedí – i když jsem v tom moc bledá. Ale bála jsem se, že mi to bude končit u kolien. Arelonské ženy jsou hrozně malé.“

„Když myslíte, paní,“ odpověděl Ashe. Věděl stejně dobře jako ona, že arelonské ženy zase tak malé nejsou. Sarene byla i v Teodu o hlavu větší než většina ostatních žen. Tatínek jí přezdíval legbalová tyčka, když byla malá – podle vysoké tenké tyče, která vymezovala branku v jeho oblíbeném sportu. I když se jí v dospívání zaoblila postava, byla Sarene stále velmi vysoká a štíhlá.

„Paní,“ vyrušil ji Ashe z rozjímání.

„Ano, Ashi?“

„Chce s vámi mluvit tatínek. Myslím, že pro něho máte dost novinek.“

Sarene přikývla, zadržela povzdech a Ashe začal jasně blikat. Po chvíli se světelná koule, která tvořila jeho tělo, přeměnila v jakousi obdobu busty krále Eventea z Teodu.

„Ene?“ oslovil Sarene. Rty busty se začaly pohybovat. Byl to robustní muž s velkým oválným obličejem a oblou bradou.

„Ano, tati, jsem tady.“ Sarenin otec stál vedle podobného seona – pravděpodobně Dia – který se stejným způsobem proměnil v zářící pohyblivou Sareninu bustu.

„Tak co, jsi nervózní ze svatby?“ zeptal se Eventeo nedočkavě.

„No, ona ta svatba...“ začala Sarene pomalu. „Asi změníš plány a příští týden sem nepojedeš. Ono tu nebude nic k vidění.“

„Cože?“

Ashe měl pravdu – král se do smíchu nedal, když slyšel o Raodenově smrti. Naopak. Mluvil starostlivým hlasem a ve tváři měl vrásky. Ty se ještě prohloubily, když Sarene vysvětlovala, jak se úmrtím jednoho z partnerů změnilo zasnoubení ve sňatek.

„Ene, to je mi tě líto,“ řekl otec. „Vím, jak moc jsi od toho manželství čekala.“

„To je nesmysl, tati.“ Eventeo ji ovšem znal příliš dobře. „Vždyť jsem se s tím člověkem vůbec nesetkala – jak jsem od toho mohla něco čekat?“

„Nesetkala, ale mluvila jsi s ním přes seona a psali jste si. Já tě přece znám, Ene – ty jsi taková romantická. Ty bys do toho nikdy nešla, kdybys nebyla přesvědčená, že bys Raodena mohla milovat.“

Znělo to tak přesvědčivě, že Sarene opět přemohl pocit osamění. Celou cestu přes Fjordenské moře byla nervózní – bála se a těšila zároveň – těšila o něco víc, než bála – že potká muže, který se má stát jejím manželem.

Sarene mnohokrát pobývala mimo Teod, ale vždycky s sebou měla někoho z domova. Tentokrát tu však byla sama, protože jela dřív než ostatní svatebčané, aby Raodena překvapila. Tolikrát četla znovu a znovu princovy dopisy, že začínala mít pocit, že ho zná, že člověk, kterého si vykonstruovala z těch listů papíru, je skutečný citlivý muž, kterého ráda pozná.

Ale teď věděla, že už k tomu nikdy nedojde. Cítila se víc než opuštěná, cítila se odmítnutá – znovu. Nechtěná. Celá ta léta čekala trpěná shovívavým tatínkem, který neměl tušení, jak se jí muži v Teodu vyhýbají, jak se bojí její přímé a někdy až trochu arogantní povahy. Konečně našla muže, který si ji chtěl vzít, a Domi jí ho na poslední chvíli vzal.

Sarene dala konečně průchod emocím, které držela na uzdě

od chvíle, kdy vstoupila na loď. Byla ráda, že seon odráží jen její rysy, protože by jí bylo hanba, kdyby tatínek viděl, že se jí po tváři koulejí slzy.

„To je hloupost, tati,“ řekla. „Byl to prostě politický sňatek, to jsme všichni věděli. Teď mají naše země společný nejen jazyk, ale i královský rod.“

„Ty má malá...“ šeptal Eventeo. „Moje malá Sarene. Já jsem doufal, že to tentokrát vyjde. Ty nevíš, jak jsme se s maminkou modlili, abys tam byla šťastná. Idos Domi! Nikdy jsme do toho neměli jít!“

„Já bych tě k tomu stejně byla donutila, tati,“ řekla Sarene. „Tu dohodu s Arelonem moc potřebujeme. Naše armáda už neudrží dlouho Fjorden za hranicemi – vrchním velitelem svordenského námořnictva je sám Wyrn.“

„Moje malá Sarene, najednou tak dospělá,“ posteskl si otec přes seona.

„Dospělá a svéprávná na to, aby se provdala za mrtvolu,“ zasmála se Sarene chabě. „A možná je to tak dobře. Stejně by se nakonec ukázalo, že princ Raoden je jiný, než jsem si představovala – měl bys vidět jeho otce.“

„Já jsem o něm slyšel. Doufal jsem, že to není pravda.“

„Je to pravda,“ odpověděla Sarene a nespokojeností s arelonským monarchou zapudila lítost. „Král Iadon je snad nejnepsympatičtější člověk, jakého jsem kdy potkala. Málem mě ani nevzal na vědomí, než mě poslal ‚vyšívat, nebo čím se to vy ženské bavíte‘, jak to nazval. Jestli byl Raoden jako jeho otec, tak jsem o moc nepřišla.“

Na chvíli se rozhostilo ticho, než otec odpověděl. „Sarene, chceš se vrátit domů? Já tu smlouvu můžu zrušit, když budu chtít, bez ohledu na zákon.“

Byla to lákavá nabídka – lákavější, než by si byla ochotná připustit. Odmlčela se. „Ne, tati,“ řekla nakonec a bezděky zakroutila hlavou. „Já tu musím zůstat. Moje představa je, že Raodenova smrt nic nemění na tom, že potřebujeme spojence – Iadon je teď můj otec. Nehodilo by se, aby sis mě odvezl zpátky.“

„Já jsem ale přece tvůj táta pořád, Ene. Čert vezmi konvence – Teod máš pořád otevřený.“

„Děkuju, tati,“ řekla Sarene tiše. „Tohle jsem potřebovala slyšet. Ale i tak si myslím, že bych tu měla zůstat. Aspoň zatím. Kromě toho to může být zajímavé. Mám tu úplně nový dvůr plný lidí a můžu si s nima hrát.“

„Ene...“ řekl otec káravě. „Tenhle tón já znám. Co máš zase za lubem?“

„Nic,“ odpověděla. „Jen chci strčit nos do pár věcí, než to s tímhle manželstvím definitivně vzdám.“

Následovalo ticho a potom se Eventeo rozesmál. „To je teda chraň Domi – oni netuší, co jsme jim tam tou lodí poslali. Buď na ně hodná, legbalová tyčko. Ne abych za měsíc dostal dopis od ministra Naolena, že král Iadon uprchl do korathského kláštera a Areloňané tě místo něho jmenovali panovnicí.“

„No jo,“ řekla Sarene s pousmáním. „Tak teda počkám dva měsíce.“

Eventeo se znovu dal do svého typického smíchu. Jeho zvuk jí pomohl více než otcova útěcha i rady.

„Počkej chvilku, Ene,“ řekl Eventeo, když se dosmál. „Já dojdu pro maminku, ona s tebou bude chtít mluvit.“ Potom se znovu rozesmál a pokračoval. „Ta omdlí, až jí řeknu, že už jsi tam stačila oddělat chudáka Raodena.“

„Tati!“ okřikla ho Sarene, ale už byl pryč.

KAPITOLA 3

NIKDO z Arelonu nepřišel přivítat spasitele, když dorazil. Přijel samozřejmě dřív, ale dalo se to čekat. Lidé v Arelonu – hlavně ti, kdo bydlí v blízkosti nechvalně známého města Elantris, jsou proslulí svou bezbožností až

kacířstvím. To přijel Hrathen změnit. Má tři měsíce na to, aby obrátil celé arelonské království na pravou víru. Jinak je Svatý Jaddeth, Bůh všeho stvoření, zničí. Nastal čas, aby Arelon přijal pravdu derethské víry.

Hrathen se procházel po můstku. Za rušnými doky, kde se nepřetržitě nakládalo a vykládalo, leží město Kae. A blízko za Kae se tyčily vysoké kamenné hradby, staré město Elantris. Z druhé strany Kae, po Hrathenově levici, se země prudce svažovala a znovu zvedala do táhlého kopce – tady začínalo pohorí Dathreki. Za zády měl Hrathen moře.

Velký dojem to na Hrathena neudělalo. Za starých časů ležela okolo Elantris čtyři malá města – nyní bylo obydlené pouze Kae, nové hlavní město Arelonu. Kae bylo příliš neuspořádané, příliš rozlehlé a nedalo se dobře bránit. Jeho jediným opevněním byla půldruhého metru vysoká kamenná zeď – to byla spíš hranice než pevnost.

Ústup do Elantris by byl obtížný a málo efektivní. V budovách v Kae by se útočníci dobře ukryli a několik staveb po obvodu Kae vypadalo spíš, jako kdyby byly postaveny přímo proti elantriským zdem. Ne, tenhle národ není zvyklý bojovat. A přesto ze všech na Sycle, na území, kterému v Arelonu říkají Opelon, se jediný Arelon vyhnul fjordenské nadvládě. To ale samozřejmě Hrathen také brzy změní.

Hrathen kráčet od lodě a jeho přítomnost budila pozornost okolí. Dělníci odkládali práci a ohromeně si ho prohlíželi. Když procházel kolem nich, přestali se bavit a jenom ho užasle pozorovali. Hrathen nikdy nezpomalil, nemusel, protože mu lidé sami rychle uhýbali z cesty. Možná je ohromil jeho pohled, ale spíše to byla jeho výzbroj. Křiklavě červené nablýskané brnění, které měl tento nejvyšší představitel derethského kněžstva na sobě, bylo impozantní i pro člověka, který je znal.

Už si začínal myslet, že si bude muset najít cestu do kaple sám, když zahlédl cosi červeného, co si k němu prodíralo cestu davem. Brzy se ukázalo, že je to zavalitý, skoro holohlavý muž v červeném derethském hábitu. „Pane Hrathene!“ volal.

Hrathen se zastavil, aby se k němu Fjon, vrchní arteth derethské církve v Kae, dostal. Fjon se vydýchal a otřel si čelo

hedvábným kapesníkem. „Hluboce se omlouvám, Vaše Eminence. V registru bylo ohlášeno, že přijedete jinou lodí. Zjistil jsem, že nejste na palubě, až když jste byl už tady. Kočár zůstal vzadu. Neprojel by davem.“

Hrathen nespokojeně přimhouřil oči, ale nic neřekl. Fjon ještě chvíli klábosil a potom ho vedl do kaple a přitom se znovu omlouval. Hrathen následoval svého zavalitého vůdce odměřeným krokem a sledoval ho s nespokojeným pohledem. Fjon pobíhal vedle něho s úsměvem, občas mával na lidi na ulici a pokřikoval vtípky. Lidé mu odpovídali – aspoň dokud si nevšimli Hrathena, za nímž vlál jeho rudý plášť a na němž se lesklo jeho nápadné brnění s ostrými úhly a hrubými liniemi. V tu chvíli utichli a očima sledovali Hrathena, dokud jim nezmizel z dohledu. Tak to má být.

Derethská kaple byla vysoká kamenná stavba s jasně červenými tapiseriemi a vysokými věžemi. Až tady Hrathen našel alespoň kousek majestátnosti, na niž byl zvyklý. Uvnitř ho však čekalo nepříjemné překvapení – našel tu skupinu lidí, která provozovala jakousi společenskou aktivitu. Bloumali sem a tam, jako by nebyli ve svatostánku, smáli se a žertovali. To bylo příliš. Hrathen slyšel varovné zvěsti a věřil jim. A teď měl i důkazy.

„Artethe Fjone, svolajte kněze,“ přikázal Hrathen. To byla první slova, která pronesl od chvíle, kdy vstoupil na arelonskou půdu.

Arteth nadskočil, jako by se lekl, že konečně slyší z těchto urozených úst zvuk.

Trvalo to velmi dlouho, ale Hrathen postupoval s ledovým klidem. Až lidé odejdou, osloví kněze. Jeho okované boty klapaly na kamenné podlaze chrámu. Když konečně promluvil, byla jeho slova adresována Fjonovi.

„Artethe,“ oslovil Fjona podle derethských předpisů, „loď, která mne sem přivezla, za hodinu odplouvá. Poplujete s ní.“

Fjon zůstal jako omráčený. „Ccco –“

„Mluvte fjordensky, člověče!“ vyštěkl Hrathen. „Těch deset let, co jste strávil mezi arelonskými pohany, vám přece nezaťmnilo mozek natolik, abyste zapomněl svou mateřštinu!“

„Ne, ne, Vaše Eminence,“ odpověděl Fjon fjordensky. „Ale já –“

„Dost!“ přerušil ho znovu Hrathen. „Mám pokyny od samotného Wyrna. Už jste tady v Arelonu moc dlouho – zapomněl jste na své svaté poslání, nedokážete dohlížet na postup Jaddethova království. Tihle lidi nepotřebují přítele, ale kněze. Skutečnou derethskou víru. Člověk by řekl, že jste korathi, když vás vidí, jak se s nimi bratříčkujete. My tu nejsme proto, abychom lidi milovali, my jim máme pomáhat. Půjdete.“

Fjon se zřítíl k jednomu ze sloupů, zornice se mu rozšířily a ztratil sílu v rukou i nohou. „Ale kdo bude hlavní arteth v kapli, když tu nebudu, pane? Ostatní jsou příliš nezkušení.“

„Žijeme v revoluční éře, artethe,“ řekl Hrathen. „Já zůstávám v Arelonu a budu tu naši církve řídit sám. Dejž mi Pán Jaddeth požehnání.“

DOUFAL, že bude pracovat v budově s hezčím výhledem. Kaple, i když byla impozantní, neměla patro. Byl tu však naštěstí pořádek a jeho kancelář, bývalá Fjonova pracovna, měla výhled na úhledně sestřihané keře a pečlivě upravené záhony. Když sundal ze stěn obrazy – většinou různé přírodní scenérie – a vyhodil Fjonovy osobní věci, začala se místnost blížit důstojné pracovně přiměřené pro derethského gyorna. Už to chtělo jen pár tapiserií a jeden nebo dva štíty.

Hrathen spokojeně obrátil pozornost zpět ke svitku na stole. Jeho pokyny. Připadalo mu troufalé jen je vzít do svých světských rukou. V duchu si ta slova opakoval stále dokola a snažil se vtisknout si do duše jejich fyzickou podobu i teologický význam.

„Pane... Vaše Eminence?“ ozval se tichý hlas fjordensky.

Hrathen zvedl hlavu. Vstoupil Fjon a poníženež se poklonil, až narazil čelem do podlahy. Hrathen si dovilil se pousmát, protože věděl, že mu kající arteth nevidí do tváře. Možná si ještě dělá naději.

„Mluvte,“ řekl.

„Já jsem pochybil, pane. Jednal jsem proti úmyslu našeho pána Jaddetha.“

„Vaším hříchem je samolibost, artethe. Ta už zničila celé národy, nejen mou armádu, a vzala si duše více lidí než jen kacířů z Elantris.“

„Ano, pane.“

„Vy ale stejně musíte odjet,“ řekl Hrathen.

Fjonovi klesla ramena. „Tak tedy už nemám naději, pane?“

„Mluví z vás arelonská hloupost, artethe, ne fjordenská hrdość.“ Hrathen vzal Fjona za rameno. „Povstaň, bratře!“ přikázal mu.

Fjon zvedl zrak a do očí se mu vrátila naděje.

„Vaše mysl je pošpiněna arelonským myšlením, ale vaše duše je stále fjordenská. Patříte k Jaddethovým vyvoleným – všichni Fjordenové slouží Jeho království. Vraťte se do našeho domova, dejte se do kláštera, vraťte se k pravé víře, osvěžte si, co jste zapomněl, a dostanete novou příležitost sloužit říši.“

„Ano, pane.“

Hrathen ho pevně svíral. „Než odjedete, pochopte jednu věc, artethe. Já jsem sem přijel jako požehnání. Vy tomu možná nerozumíte, protože nechápete Jaddethovo dílo v celé jeho šíři a hloubce.“ Odmlčel se a promýšlel si, jak bude pokračovat. Po chvíli usoudil, že tenhle člověk ještě má cenu. Hrathen má unikátní příležitost obrátit jedním aktem arelonskou perverzi Fjonovy duše. „Podívejte se na stůl, artethe. Přečtěte ten svitek.“

Fjon se podíval na svitek ležící na stole. Hrathen ho pustil, aby mohl dojít ke stolu a číst.

„To je originální pečeť samotného Wyrna!“ řekl Fjon a vzal svitek do ruky.

„Nejen pečeť, artethe,“ řekl Hrathen. „Tady je i jeho podpis. Ten dokument, co držíte v ruce, Jeho Svatost osobně podepsala. To není jen dopis, to je svatý list.“

Fjon doširoka otevřel oči a roztřásl se mu prsty. „Sám Wyrn?“ V tu chvíli si plně uvědomil, co drží ve svých nečistých rukou, a s tichým vyjeknutím upustil svitek na stůl. Nespustil z něj však pohled. Fascinoval ho – hltal očima slova, jako hladový hltá kousek chleba. Pár lidí už mělo příležitost číst slova, která napsal vlastní rukou prorok a Svatý vládce Jaddeth.

Hrathen ho nechal přečíst svitek, potom ještě jednou a ještě

znovu. Když Fjon odlepil oči od svitku, bylo v nich pochope-
ní – a vděčnost. Byl to inteligentní člověk. Věděl, co by se od
něho čekalo, když zůstal v Kae.

„Děkuju,“ zamumlal.

Hrathen shovívavě přikývl. „Byl byste to dokázal? Byl byste
schopen plnit Wyrnovy příkazy?“

Fjon zakroutil hlavou a pohled mu opět sklouzl ke svitku.
„Ne, Vaše Eminence. Nemohl bych... Nemohl bych na sebe
vzít ten úkol – ani pomyslet. Nezávidím vám vaše poslání,
pane. Už ne.“

„Tak se vrať do Fjordenu s mým požehnáním, bratře,“ řekl
Hrathen a vzal malou obálku z vaku na stole. „Tohle tam ode-
vzdej. Je to dopis ode mě, že přijímáš obnovu své víry jako
Jaddethův služebník. Oni už dohlédnou na to, aby ses dostal
do kláštera. Možná se jednou zase staneš správcem kaple – ve
Fjordenu.“

„Ano, pane. Děkuji, pane.“

Fjon odešel a zavřel za sebou dveře. Hrathen došel ke stolu
a vyndal z vaku ještě jednu obálku, stejnou jako ta, co dal
Fjonovi. Chvilí ji držel v ruce a potom ji přiložil nad svíčku.
Její obsah – zavržení artetha Fjona jako zrádce a odpadlíka –
nikdy nikdo nebude číst a chudák šťastlivec arteth Fjon se
nikdy nedoví, v jakém byl ohrožení.

„ŠŤASTNOU cestu, pane,“ řekl uklánějící se kněz, nižší do-
rven, který pod Fjonem sloužil už deset let. Hrathen zamával
rukou a vyzval Fjona k odchodu. Ten vycouval z místnosti
a dveře se za ním tiše zavřely.

Fjon své podřízené poškodil. I malá slabost za dvě desetiletí
povede k dalekosáhlým následkům a Fjonovy problémy malé
nebyly. Byl příliš mírný, až nápadně mírný. Vedl kapli bez sy-
stému a řádu, ustupoval před arelonskou kulturou, místo aby
vedl lidi k síle a disciplíně. Kněží v Kae byli z poloviny bezna-
dějně zkorumpovaní – včetně těch, kteří tu nebyli ani celých
šest měsíců. Během několika příštích týdnů jich Hrathen pošle
do Fjordenu pěknou řádku. A z těch, co zůstanou, i když jich
bude málo, si musí vybrat hlavního artetha.

Ozvalo se zaklepání na dveře. „Vstupte,“ řekl Hrathen. Přijímal kněze po jednom a hodnotil, nakolik jsou zkažení. Zatím na něho nikdo příliš nezapůsobil.

„Arteth Dilaf,“ představil se kněz, když vešel dovnitř.

Hrathen zvedl oči. Jméno měl fjordenské, mluvil fjordensky, ale s cizím přízvukem. Znělo to skoro jako... „Vy pocházíte z Arelonu?“ zeptal se Hrathen překvapeně.

Kněz se poklonil s přiměřenou dávkou úslužnosti, v očích však měl vzdor.

„Jak jste se stal derethským knězem?“ zeptal se Hrathen.

„Chtěl jsem sloužit Jaddethově říši,“ odpověděl kněz tiše, ale pevně. „Jaddeth mi dal příležitost.“

Ne, uvedomil si Hrathen. To není vzdor, ten jeho výraz v očích – to je náboženská horlivost. Dereth mnoho fanatiků nemá. Když je někdo fanatik, přitahuje ho spíš bláznivá bezbřehá sekta. Tajemství jeskeri než militaristická církev dereth. Tenhle člověk ale má ve tváři vášnivý zaujatý výraz. To není špatné. Hrathen sám se přísně ovládal, ale fanatici jsou často užitečným nástrojem.

„Jaddeth dává příležitost všem, artethe,“ řekl Hrathen opatrně. „Řekněte mi podrobnosti.“

„Před dvanácti lety jsem v Duladelu potkal derethského artetha. Oslovil mě a já jsem uvěřil. Dal mi výtisky *Do-Keseg* a *Do-Dereth* a já jsem je přečetl jedním dechem, oba za jednu noc. Svátý arteth mě potom poslal do Arelonu, abych pomáhal obrátit lidi v mé zemi, a já jsem se usadil v Rainu. Tam jsem byl sedm let, dokud jsem se nedoslechl, že se staví kaple tady v Kae. Překonal jsem nenávisť k Elantrianům, svátý Jaddeth je stejně srazil k zemi věčným trestem, a tak jsem se tady připojil k fjordenským bratřím.

Vzal jsem si s sebou ty, koho jsem obrátil – polovina věřících v Kae přišla se mnou z Rainu. Fjonovi se líbila má přičinlivost. Udělil mi titul artetha a nechal mě kázat.“

Hrathen si zamyšleně mnul bradu a přemýšlel o arelonském knězi. „Vy víte, že Fjon udělal chybu.“

„Ano, pane. Arteth nemůže nikoho jmenovat do svého postavení. Taky když mluvím k lidem, neříkám si kněz, ale kazatel.“

Velmi dobrý kazatel, prozrazoval Dilafův tón. „Co si myslíte o artethu Fjonovi?“ zeptal se Hrathen.

„Byl to nedisciplinovaný hlupák, pane. Jeho laxnost bránila Jaddethovu království růst v Arelonu a zesměšňovala naši víru.“

Hrathen se usmál. Dilaf, i když nepatří k vyvolené rase, je evidentně člověk, který doktríně svého náboženství rozumí. Jen ta jeho horlivost by mohla být nebezpečná. Divoká naléhavost v jeho očích byla neovladatelná. Buď musí být pod stálou kontrolou, nebo odejít.

„Zdá se, že arteth Fjon udělal jednu věc správně, i když k tomu neměl pravomoc,“ řekl Hrathen. Dilafovi zasvítily oči ještě bouřlivěji. „Jmenuji vás plnoprávným artethem, Dilafe.“

Dilaf se uklonil a dotkl se hlavou země. Jeho chování dokonale odpovídalo fjordenským konvencím. Hrathen nikdy neslyšel cizince mluvit tak dobře svatým jazykem. Tenhle člověk by se mu skutečně mohl hodit. Koneckonců jedna všeobecná výtka na adresu derethu je, že tato víra preferuje rodilé Fjordeny. Arelonský kněz by ji mohl pomoci vyvrátit a dokázat, že Jaddethovo království vítá kohokoliv – i když nejžádanější jsou Fjordenové.

Hrathen si gratuloval, že se mu podařilo najít si tak užitečný nástroj, a byl dokonale uspokojen, dokud Dilaf nevstal. Stále měl v očích tu dychtivost – ale teď ještě něco jiného. Ambice. Hrathen se zamračil a přemýšlel, jestli se náhodou nenechal manipulovat.

Zbývala ještě jedna věc. „Artethe, složil jste někomu přísahu jako jeho odev?“

Dilaf zůstal jako omráčený. Oči měl široce otevřené, a jak je upíral na Hrathena, objevila se v nich nejistota. „Ne, pane.“

„Dobře. Budete můj odev.“

„Můj bože... Samozřejmě jsem váš ponížený služebník.“

„Budete víc než to, artethe,“ řekl Hrathen. „Když vy budete můj odev, budu já váš hoden. Budete mi patřit tělem i duší. Jestliže následujete Jaddetha, následujete ho *skrze mne*. Když sloužíte říši, děláte to mým prostřednictvím. I když si budete myslet cokoli, budete mluvit a jednat podle mých instrukcí. Rozumíte?“

V Dilafových očích vzplál oheň. „Ano,“ sykl. Horlivost by mu nedovolila takovou nabídku odmítnout. I když se tím na jeho nízkém postavení artetha nic nezmění, když bude odev u gyorna, velmi se zvýší jeho pravomoc a vážnost. *Bude* Hrathenovým otrokem, má-li ho otroctví vynést výš. To je velmi fjordenský přístup – ambice Jaddeth cení stejně vysoko jako oddanost.

„Dobrá,“ řekl Hrathen. „Takže váš první úkol je následovat kněze Fjona. V tuhle chvíli asi nastupuje do lodě do Fjordenu – chtěl bych, abyste se přesvědčil, že to tak je. Jestli Fjon z jakéhokoli důvodu z lodě vystoupí, zabijte ho.“

„Ano, gyorne.“ Dilaf vyběhl z místnosti. Konečně mohl dát průchod své horlivosti. Hrathenovi teď už zbývalo jediné – orientovat ji správným směrem.

Když Dilaf odešel, Hrathen se na chvíli zamyslel, potom zakroutil hlavou a vrátil se ke stolu. Svitek ležel tam, kam vypadl z Fjonových nehodných rukou. Hrathen se usmál a s úctou jej zvedl. Neliboval si nijak ve vlastnictví – jeho cíl byl úplně jinde, mnohem výš než u pouhého shromažďování bezcenných cetek. Příležitostně se ovšem naskytl nějaký zajímavý předmět, který byl tak unikátní, že se Hrathen dokázal těšit z pouhého vědomí, že jej má. To nebylo vlastnictví věci proto, že je užitečná, ani proto, aby to udělalo dojem na okolí, ale prostě proto, že vlastnit takovou věc je určité privilegium. Takovou věcí byl právě tento svitek.

Přímo před Hrathenovýmáma očima jej vlastní rukou napsal sám Wyrn. Bylo to přímo poselství od Jaddetha, posvátný vzkaz napsaný pro jednoho člověka. Málokdo měl kdy příležitost setkat se s Jaddethovými vyvolenými a i mezi gyorny byly soukromé audience velmi vzácné. A dostat příkaz přímo z Wyrnovy ruky, to bylo něco zcela výlučného.

Hrathen znovu přešel očima posvátná slova, i když už je dávno znal z paměti.

Poslyš slova Jaddethova skrze Jeho služebníka Wyrna Wulfdena Čtvrtého, císaře a krále.

Velebnězi a synu, tvoje žádost byla vyslyšena. Jdi mezi

pohany na západ a ohlas jim mé poslední varování, neboť přestože mé království je nekonečné, má trpělivost pozvolna dochází. Zanedlouho budu spát v kamenném hrobě. Den Království se blíží a má sláva brzy vzplane jasným světlem jako druhé slunce zářící z Fjordenu.

Už dlouhou dobu jsou temnou skvrnou na mé zemi pohanské národy Arelonu a Teodu. Tři sta let posílám sloužit své kněze mezi lid poskvrněný špínou z Elantris, a jen pár z nich dostalo svému úkolu. Věz tedy, veleknězi: mí věrní bojovníci jsou připraveni a čekají jen na výzvu Wyrnovou. Máš tři měsíce na to, abys to zvěstoval lidu z Arelonu. Na konci této lhůty sestoupí na tento národ svatá armáda Fjordenských a jako dravec uštve, rozdrásá a roztrhá nehodné životy těch, kdo nedbají mých slov. Pouze tři měsíce zbývají do usmrcení všech, kteří stojí proti mému Království.

Den mého nanebevstoupení je blízko, můj synu. Buď silný a vytrvalý.

Slova Jaddethova, Pána všeho stvoření, skrze jeho služebníka Wyrna Wulfdena Čtvrtého, císaře fjordenského, zvěstovatele derethu, vládce Jaddethova Svatého království a vladaře všeho stvoření.

Tak tedy nadešel čas. Už odolávají jen dva národy. Fjorden znovu získal svou někdejší slávu, slávu ztracenou před mnoha sty lety, když se zhroutila První říše. Tehdy byly také Arelon s Teodem jediná dvě království, která se postavila proti fjordenské vládě. Tentokrát však Fjorden zvítězí, protože má za sebou Jaddethova svatá slova. A potom, až bude všechno lidstvo sjednoceno pod Wyrnovou vládou, vystoupí Jaddeth ze svého trůnu pod zemí a bude vládnout s božskou velebností.

A Hrathen k tomu bude nápomocen. Jeho první povinností je teď obrácení Arelonu a Teodu. Má tři měsíce na to, aby změnil jejich víru a celou kulturu. Je to úkol monumentální, ale Hrathen to dokáže. Kdyby to nedokázal, zničila by fjordenská armáda každíčkou živou bytost v Arelonu a potom v Teodu. Protože tyto dva národy, i když jsou odděleny vodou, jsou též rasy, náboženství a jsou stejně svěhlavé.

Lidé to pravděpodobně ještě netuší, ale Hrathen je jedinou překážkou stojící mezi nimi a absolutní zkázkou. Vzdorují Jad-dethovi a Jeho lidem svou arogantní svéhlavostí už příliš dlouho. Hrathen je jejich poslední šance.

Jednou ho budou nazývat spasitelem.

KAPITOLA 4

ŽENA křičela, volala o pomoc, o smilování, o Boží milosrdenství, dokud se zcela nevyčerpala. Bušila na široká vrata a zanechávala na nich v nánosu slizké špíny stopy po nehtech. Nakonec se zhroutila na zem a jen se chvílemi otrásala vzlyky. Když viděl Raoden její utrpení, vzpomněl si na vlastní bolest – na bodavou bolest v palci a na bolest ze ztráty života tam venku.

„Oni moc dlouho čekat nebudou,“ pošeptal mu Galladon, pevně mu stiskl rameno a postrkoval jej pryč.

Žena se nakonec namáhavě postavila na nohy a vypadala jako omámená, jako by zapomněla, kde je. Udělala nejistý krok doleva, dlaní narazila na zeď, jako by se chtěla opřít – ta zeď byla jediným spojením s okolním světem a zároveň bariérou, která ji od něj oddělovala.

„A je to,“ řekl Galladon.

„Co jako?“ zeptal se Raoden.

Galladon pokýval hlavou. „Udělala to dobře – tedy v rámci možností. Dívej.“

V uličce přímo proti dvoraně se mihl stín. Raoden s Galladonem jej sledovali z polorozpadlého stavení, jednoho z mnoha, která lemovala elantriskou vstupní dvoranu. Stíny se pro-

měnily ve skupinu mužů. Blížila se k ženě odhodlanými, přesně vypočítanými kroky a potom ji obklíčila. Jeden k ní vztáhl ruku a vzal jí košík s dary. Žena neměla sílu se bránit. Znovu se zhroutila. Raoden cítil, jak se mu Galladonovy prsty zarývají do ramene, když se bezděky pohnul dopředu, jako by chtěl vyběhnout ženě na pomoc.

„To není dobrý nápad! Komo?“ šeptal Galladon. „Potlač svou odvalu a zachrániš si život. Jestli tě ukopnutý palec skoro vyřadil z činnosti, tak co teprve, kdyby ti přistála na hlavě jedna z těch sukovic?“

Raoden přikývl a ustoupil. Ženu okradli, ale dál ji neohrožovali. Raoden trpěl jen při pohledu na ni. Nebyla to žádná mladá dívka. Měla statnou postavu ženy, jejíž přirozeností bylo rodit děti a vést domácnost. Matka, žádná slečinka. Ostré rysy její tváře prozrazovaly její těžce nabytou moudrost a odvalu a jaksi činily pohled na ni ještě těžším. Jestli Elantris pokoří takovouhle ženu, tak kde potom zbývá nějaká naděje pro Raodena?

„Říkal jsem ti, že to udělala dobře,“ navázal Galladon na přerušovaný hovor. „Je možná o pár deka jídla lehčí, ale nemá žádnou ránu. To kdyby byla šla doprava – jako ty, sulo – tak by se vydala na milost shaorovcům. Kdyby šla rovně, tak by jí sebral jídlo Aanden. Doleva je to jednoznačně nejlepší – lidi od Karaty berou jídlo, ale nikomu neublíží. Ono je lepší být hlady, než žít pár let se zlomenou rukou.“

„Pár let?“ zeptal se Raoden a otočil se za svým vysokým tmavým průvodcem. „Já jsem myslel, že jsi říkal, že nám rány vydrží věčně.“

„To si tak myslíme, sulo. Ukaž mi Elantriana, který má všech pět pohromadě ještě na věčnosti – ten ti to potom potvrdí.“

„Jak dlouho tu lidi většinou vydrží?“

„Tak rok. Možná dva,“ řekl Galladon.

„Cože?“

„Ty sis myslel, že jsme nesmrtelný, co? Že když nám nepřibývají roky, tak vydržíme věčně, co?“

„Já nevím,“ řekl Raoden. „Já jsem myslel, že jsi říkal, že nemůžeme umřít.“

„To nemůžeme,“ odpověděl Galladon. „Ale všechny ty oděrky, modřiny a ukopnutý palce... ono se to hromadí a člověk tolik nevydrží.“

„Tak se zabijou?“ zeptal se Raoden tiše.

„To nejde. Ne, většina z nich prostě už jen leží a kňourá. Chudáci.“

„A jak dlouho jsi tady ty?“

„Pár měsíců.“

To byla pro Raodena další kapka. Myslel si, že je Galladon v Elantris aspoň už několik let. Vždyť o ní mluvil, jako by tu byl odjakživa, a v celém velkém městě se dokonale orientoval.

Raoden se otočil zpátky ke dvoraně, ale žena už byla pryč. Možná to byla služebná v paláci jeho otce, žena bohatého obchodníka nebo prostě jen obyčejná žena v domácnosti. Shad si nevybíral. Bral ze všech společenských vrstev. Prostě už byla pryč, zmizela kdesi v zející díře Elantris. Snad jí přece měl pomoci.

„A to všechno pro jeden bochník chleba a pár uválených kousků zeleniny,“ mumlal Raoden jen tak pro sebe.

„Ono to vypadá jako nic moc, ale počkej za pár dní. Jediný jídlo, který se do Elantris dostane, jsou dary v košíčkách těch, co sem nově přicházejí. Počkej, sulo. Ty tu touhu pocítíš taky. Člověk musí mít hodně síly, aby se udržel, když přijde hlad.“

„Ty se udržíš,“ namítl Raoden.

„Moc ne – a jsem tu jen pár měsíců. Nedokážu si představit, co se mnou hlad udělá ode dneška za rok.“

Raoden se pousmál: „Tak hlavně počkej, až uplyne moje třicetidenní lhůta, a hladovou šelmou se staň podle libosti až potom. Naštvalo by mě, kdybych z tebe nedostal protihodnotu toho hovězího.“

Galladon se na chvíli zastavil a potom se rozesmál. „Sulo, ty opravdu nemáš z ničeho strach?“

„No, tady mám strach vlastně ze všeho, akorát se to snažím nedávat najevo. Kdybych si připustil, jak se třesu hrůzou, tak bych se musel schovat někam tady pod tu dlažbu. Ale radši mi řekni, co jsou zač ty gangy.“

Galladon pokrčil rameny, poodešel od rozbitých dveří a od-

sunul židli od zdi. Kriticky se jí podíval na nohy a potom si opatrně sedl. Pohyboval se tak pomalu, že stačil vstát, když se pod ním začala bortit. Znechuceně jí mrštil pryč a sedl si na zem.

„Elantris má tři čtvrti, sulo, a tři gangy. V obchodní čtvrti vládne Shaor. S těmi jsi měl tu čest včera, i když neměli čas se ti představit, protože museli olizovat bahno z tý tvý zeleniny. Tam, co je palác, sídlí Karata – to je ta, co tak zdvořile zbavila jídla tu paní dnes. A poslední je Aanden. Ten se potlouká hlavně kolem univerzity.“

„Vzdělaný člověk?“

„Ne, jen využil příležitosti. On si totiž jako první uvědomil, že spousta starých knih v knihovně je psaná na pergamenech. No, včera klasici, zítra oběd. Komo?“

„Idos Domi!“ vykřikl Raoden. „To je barbarství! Staré elantrické svitky jsou většinou originály! Mají nevyčísitelnou hodnotu!“

Galladon se na něho útrpně podíval: „Sulo, mám ti opakovat, co jsem řekl o hladu? K čemu je ti literatura, když se ti tak svírá žaludek, že máš v očích slzy?“

„To je strašný. Dvě století staré svitky z jehněčí kůže jsou asi dost chutné.“

Galladon pokrčil rameny. „Lepší než bahno. Nicméně, Aandenovi patrně svitky před pár měsíci došly. Zkoušeli vařit knihy, ale moc to nešlo.“

„Nedivil bych se, kdyby zkusili vařit jeden druhého.“

„No, to už se taky zkusilo,“ pokračoval Galladon. „Naštěstí s náma Shaod udělá něco – no, maso z mrtvolky asi není dobrý. Komo? Je to tak hořký, že se to nedá udržet v žaludku.“

„To je hezké, slyšet, že kanibalismus byl jako možnost logicky vyloučen,“ podotkl Raoden suše.

„Jak jsem ti říkal, sulo. Hlad s člověkem dělá divy.“

„A to ho k něčemu opravňuje?“

Galladon moudře mlčel.

Raoden pokračoval. „Ty mluvíš o hladu a o bolesti jako o něčem, co se nedá vydržet. Z hladu je ospravedlnitelné všechno – vezměte nám pohodlí a stanou se z nás zvířata.“

Galladon zakroutil hlavou. „Je mi líto, sulo, ale ono to tak funguje.“

„Ale nemuselo by.“

DESET let není tak dlouhá doba. I v Arelonu, kde je vysoká vlhkost, by trvalo déle, než se město rozpadne. Elantris však vypadala, jako by byla opuštěná celá staletí. Dřevo hnije, zdivo a cihly se drolí, dokonce i kamenné budovy začínají prskat. A všechno pokrývá všudypřítomná vrstva hnědého bahna. Raoden si pomalu zvykal chodit po kluzkém povrchu i na nerovném dláždění. Snažil se příliš od bahna neušpinit, ale to bylo nemožné. Každá zeď, které se dotkl, a každá římsa, které se chytil, na něm zanechala stopu.

Oba muži šli pomalu po široké ulici. Byla to dopravní tepna mnohem širší než cokoli podobného v Kae. Elantris byla postavená ve velkém duchu, a i když vypadala zvenčí obrovská, až teď si Raoden začal uvědomovat, jak je to mimořádně rozlehlé město. Chodili tu s Galladonem celé hodiny a Galladon tvrdil, že jsou pořád nedaleko místa, odkud vyšli.

Nijak však nespěchali. To byla jedna z prvních věcí, které Galladon Raodena naučil. V Elantris má všechno svůj čas. Tenhle Dula dělal všechno s naprostou přesností, klidně a pečlivě. Sebemenší oděrka, byť zanedbatelná, zbytečně způsobuje každému z Elantris další bolest. Čím je člověk opatrnější, tím déle se udrží při smyslech. Raoden tedy Galladona následoval a pečlivě napodoboval jeho opatrnou chůzi. Pokaždé, když se mu zdálo, že to s opatrností přehání, se podíval na schoulená těla ležící v příkopech a v rozích ulic, a hned se mu pozornost vrátila.

Galladon jim říkal hoedi. To byli u něho Elantriané, kteří podleli bolesti. Přišli o zdravý rozum a ze života se jim stalo nepřetržitě nekonečné utrpení. Téměř se nehýbali, i když některým zůstal jakýsi pud sebezáchovy a drželi se schoulení ve stínu. Většinou byli tiší, ovšem málokterý vydržel úplně mlčet. Když je Raoden mýjel, slyšel jejich vzlyky, kňourání a sténání. Většina si stále opakovala stejná slova, jakousi mantru doprovázející jejich utrpení.

„Domi, Domi, Domi...“

„Tak krásný, kdysi tak krásný...“

„Konec, konec, konec. Ať už to skončí...“

Raoden se donutil jejich slova neposlouchat. Vždycky se mu stáhlo hrdlo, jako by trpěl s nimi, s nešťastníky. Kdyby jim příliš věnoval pozornost, zbláznil by se ještě mnohem dříve, než sám podlehne bolesti.

Když však nechal myšlenkám volný průběh, vracel se vždycky ven, do svého bývalého života. Pokračují jeho přátelé v tajných schůzkách? Udrží Roial s Kiinem skupinu pohromadě? A co dělá jeho nejlepší přítel Lukel? Raoden se sotva seznámil s jeho novou manželkou. Teď už ani neuvidí jejich prvního potomka.

Ještě horší bylo pomyšlení na jeho vlastní svatbu. Ženu, kterou si měl vzít, nikdy neviděl, i když s ní mnohokrát mluvil přes seona. Je opravdu tak bystrá a zajímavá, jak působí? To už se nikdy nedoví. Iadon pravděpodobně jeho přeměnu utajil a předstíral, že zemřel. Sarene teď do Arelonu nepřijede. Jakmile se to doví, zůstane v Teodu a bude si hledat jiného manžela.

Kdybych se tak s ní mohl setkat aspoň jednou. Ale takové myšlenky nejsou k ničemu. Teď patří do Elantris.

Raději se tedy soustředí na toto město. Bylo těžké uvěřit, že Elantris bývala pravděpodobně nejkrásnějším městem v Ope-lonu a možná na celém světě. Raoden viděl jenom bahno, hnilobu a zkázu, i když pod nánosem špíny byly ještě pozůstatky někdejší elantriské krásy tu a tam vidět. Věž, zbytky jemného nástěnného reliéfu, obrovské kaple a velkolepá sídla, sloupy a klenby. Před deseti lety toto město zářilo svým vlastním mystickým světlem. Bylo to město jasně bílé a zlaté záře.

Nikdo neví, co způsobilo Reod. Někteří – hlavně derethští kněží – rozvíjeli teorie, že pád Elantris způsobil Bůh. Elantria-né před Reodem žili jako bohové a rozšířili v Arelonu i jiná náboženství a trpěli je, jako pán strpí, když mu pes slízne z podlahy spadlé jídlo. Krása Elantris a moc, kterou její obyvatelé měli, bránila lidem, aby se obrátili na derethskou víru. Proč by měli hledat neviditelnou moc Boží, když mají živé bohy přímo před sebou?

Přišlo to jednou za bouře – to si Raoden pamatoval. Země

se chvěla, otrásal se celý Arelon a na jihu se objevila obrovská rokle. S touto zkázkou přišla Elantris o svou slávu. Elantriané se změnili ze zářících bělovlasých bytostí na tvory bez vlasů poseté černými skvrnami – jako by trpěli nějakou hroznou nemocí v pokročilém stadiu rozkladu těla. Elantris přestala zářit a zahalila se do šera.

To bylo teprve před deseti lety. Deset let není dlouhá doba. Kámen by se po deseti letech bez údržby nezačal sám rozpadat. Špína by tak rychle nepřibývala – zvlášť když je tu tak málo obyvatel a většina z nich se navíc nepohybuje. Bylo to spíš, jako by se sama Elantris rozhodla zemřít, spáchat sebevraždu.

„TOHLE je obchodní čtvrť,“ řekl Galladon. „Bývalo to jedno z nejlepších tržišť na světě – sjížděli se tu obchodníci z celého Opelonu a prodávali Elantrianům své exotické zboží. Dala se tu koupit i zvláštní elantriská kouzla. Elantriané nedělali všechna kouzla zadarmo. Komo?“

Stáli na ploché střeše budovy. Bylo patrné, že někteří obyvatelé Elantris dávali přednost plochým střechám před špičkami nebo kupolemi, protože na nich mohli vybudovat střešní zahradu. Před nimi se rozprostírala čtvrť, která vypadala stejně jako všechny ostatní – tmavá a rozpadající se. Raoden si dovedl představit, že její ulice bývaly lemované barevnými roletami u krámků, z nich tu však zůstaly jen tu a tam potrhané špinavé cáry.

„Můžeme jít blíž?“ zeptal se Raoden a opíral se o římsu, aby viděl dál do obchodní čtvrti.

„Můžeš, jestli chceš, sulo,“ odpověděl Galladon hloubavě, „ale já zůstávám tady. Shaorovci rádi honí lidi, to je asi jedna z mála radostí, který jim zbyly.“

„A co víš přímo o Shaorovi?“

Galladon pokrčil rameny. „Na takovém místě, jako je tohle, spousta lidí hledá vůdce – aby je vyvedl z chaosu. Stejně jako v každém jiném společenství vyhraje ten, kdo je nejsilnější. Shaorovi dělá dobře vládnout ostatním a z nějakého důvodu se k němu přidávají ti nejdivočejší a nejzkaženější z lidí, co sem přijdou.“

„A on bere dary třetině z nově příchozích?“ zeptal se Raoden.

„No, Shaor osobně s tím čas neztrácí – ale jo, jeho následovníci se většinou dostanou jako první ke třetině darů, co sem přijdou.“

„A proč ten kompromis?“ zeptal se Raoden. „Pokud jsou shaorovci tak silní, jak říkáš, tak proč dobrovolně dodržují třetinu?“

„Ty ostatní gangy jsou stejně silný, sulo,“ vysvětloval Galladon. „Venku lidi věří ve svou nesmrtelnost. Ale my jsme realističtější. Člověk málokdy vyhraje bitvu, aniž by utržil nějakou tu ránu, a tady může být pár oděrek horší, než když ti rychle setnou hlavu. Shaorovci jsou zlí, ale úplný idioti to nejsou. Nebudou bojovat, když jim to nestojí za to. Myslíš, že je včera odradila tvoje fyzička?“

„Nevím,“ přiznal Raoden.

„Sebemenší náznak, že se budeš bránit, tyhle muže odradí, sulo,“ řekl Galladon. „Potěšení z toho, že by tě mučili, jim nestojí za to riziko, že bys jim mohl nějakou ubalit.“

Raoden se při té myšlence zachvěl. „Ukaž mi, kde bydlí ty ostatní gangy.“

UNIVERZITA a palác spolu sousedí. Podle Galladona měli Karata s Aandenem velmi podivné příměří a jejich území z obou stran hlídaly strážce. Galladon znovu vyvedl Raodena po nedůvěryhodném schodišti na plochou střechu.

Když Raoden vyšel nahoru – a málem spadl, když se mu jeden schod pod nohama zřítil – musel uznat, že ten výhled za tu námahu stál. Elantriský palác byl navzdory nevyhnutelnému rozkladu nádherný. Na pěti křídlech měl kupole a na nich majestátní věžičky. Už jen jedna z nich – prostřední – zbývala nezničená. Palác byl vysoký, byla to zdaleka nejvyšší budova, jakou kdy Raoden viděl.

„Tohle je prý přesný střed Elantris,“ řekl Galladon a kývl směrem k věžičce. „Kdysi se tam dalo vylézt až nahoru po točitých schodech, ale dnes bych tomu nevěřil. Komo?“

Univerzita byla rozlehlá, ale ne tak majestátní. Tvořilo ji pět

nebo šest dlouhých plochých budov a volný prostor – patrně někdejší hřiště nebo zahrady, obojí zřejmě už dávno snědlo včetně kořenů hladovějící elantrické obyvatelstvo.

„Karata je ze všech vůdců gangů nejtvrdší a zároveň nejmírnější,“ řekl Galladon a díval se dolů na univerzitu. V očích měl zvláštní výraz, jako by viděl něco, co Raoden nevidí. Pokračoval svým typicky nesouvislým způsobem, jako by jeho řeč byla někde úplně jinde než mysl.

„Ona většinou nepřibírá do gangu nové lidi a přísně dodržuje svoje teritorium. Shaorovci by tě honili, kdybys jim vstoupil na pozemek, kdyby se jim chtělo. Karata vetřelce nestrpí. Ale když ji necháš na pokoji, ona tě nechá taky, a když bere novým lidem jídlo, většinou jim neublíží. Viděl jsi ji dnes ráno – vždycky chodí pro jídlo osobně. Možná svým lidem nevěří.“

„Možná,“ přikývl Raoden. „Co o ní ještě víš?“

„Nic moc – s lidma, co vedou zlodějský gangy, člověk většinou na lavičce v parku nevysedává.“

„A potom kdo si dělá srandičky...“ řekl Raoden a pousmál se.

„Máš na mě špatný vliv, sulo. Mrtví přece mají být vážní. No, jediný, co vím o Karatě, je, že se jí v Elantris nelíbí.“

Raoden se zamračil: „A komu se líbí?“

„Všichni to tu nenávidíme, ale občas se najde někdo, kdo má odvalu pokusit se o útek. Karatu v poslední době třikrát chytili v Kae – vždycky někde u královského paláce. Jestli ji chytí ještě jednou, kněz ji nechá upálit.“

„Co tam chce?“

„Ani to mi neříkala,“ odpověděl Galladon. „Lidi si myslí, že chce zabít krále Iadona.“

„Krále?“ podivil se Raoden. „A proč by to dělala?“

„Pomsta, neshody, krvežíznivost. To všechno je důvod, když jsi zatracený. Komo?“

Raoden se zamračil. Možná ztratil soudnost, když žil s otcem, posedlým představou, že na něj má spadeno nějaký atentátník, ale zavraždit krále mu nepřipadalo smysluplné. „A co ten druhý?“

„Aanden?“ zeptal se Galladon a rozhlédl se po městě. „Ten tvrdí, že byl šlechtic, než se dostal sem – baron, myslím. Snažil

se prosadit jako vládce Elantris a štve ho, že Karata okupuje palác. Je středem pozornosti, tvrdí, že nakrmí všechny, kdo se k němu připojí – i když zatím dostali akorát pár uvařených knih – a osnuje plány, jak zaútočí na Kae.“

„Cože?“ zeptal se Raoden překvapeně. „Zaútočí na Kae?“

„On to nemyslí vážně,“ odpověděl Galladon. „Ale má dobrou propagandu. Tvrdí, že má plán svobodné Elantris, a nacytal na to spoustu lidí. Ovšem krutý je taky. Karata ze zásady ublíží jen tomu, kdo jí leze do paláce, ale Aanden, ten mění názor jako ponožky. Já si osobně myslím, že to nemá v hlavě v pořádku, sulo.“

Raoden se zamračil. Jestli ten Aanden opravdu býval baron, měl by ho znát. Ale to jméno mu nic neříká. Buď o své minulosti lhal, nebo si v Elantris vzal jiné jméno.

Raoden studoval prostor mezi univerzitou a palácem. Zaujala ho jedna věc. Byla tak obyčejná, že by si jí ani nevšiml. V Elantris však něco takového ještě neviděl.

„Támhleto je studna?“ zeptal se nejistě. Galladon přikývl. „Jediná ve městě.“

„Jak to?“

„Měli tu rozvody v domech, sulo. Kouzlo AonDor. Studny nepotřebovali.“

„Tak proč vybudovali tuhle?“

„Myslím, že ji používali při náboženských obřadech. Několik úkonů vyžadovalo vodu přímo z řeky.“

„Takže ona pod městem neteče řeka Aredel?“ optal se Raoden.

„Jistěže teče. Kde by jinde měla být? Komo?“

Raoden zamyšleně přimhouřil oči, ale nic neřekl. Jak stál a pozoroval město, všiml si nad ulicí malé světelné koule. Bezcílně tu poletoval seon. Občas se točil v kruzích. Byl příliš daleko, aby se dal přečíst aon v jeho středu.

Galladon si toho všiml.

„To je seon,“ poznamenal. „To tady není nic vzácného.“

„Takže je to pravda?“ zeptal se Raoden.

Galladon přikývl. „Když seonova pána stihne Shaod, seon se zblázní. Po městě se jich takhle potuluje mnoho. Nemluví, jen tu bezcílně poletují.“

Raoden odvrátil pohled. Od chvíle, co se ocitl v Elantris, se vyhýbal pomyšlení na svého seona Iena. Slyšel už dřív, co se stane seonům, jejichž pánové se stanou obyvateli Elantris.

Galladon se podíval na oblohu. „Bude pršet.“

Raoden zvedl oči k obloze bez mráčku. „Když myslíš.“

„Věř mi. Měli bychom se schovat, pokud nechceš pár dní chodit v mokrých šatech. Oheň se v Elantris rozdělat skoro nedá – dřevo je moc mokré a shnilý, nehoří.“

„A kam bychom měli jít?“

Galladon pokrčil rameny. „Vyber si dům, sulo. Je dost velká šance, že bude prázdný.“

Minulou noc spali v prázdném domě – teď ale Raodena něco napadlo. „A kde bydlíš ty, Galladone?“

„V Duladelu,“ odpověděl Galladon pohotově.

„Já myslím teď.“

Galladon se na chvíli zamyslel a nejspíš si Raodena prohlížel. Potom na něho kývl a Raoden ho následoval po vratkém scho-dišti. „Tak pojď.“

„KNIHY!“ vykřikl Raoden vzrušeně.

„Že jsem tě sem bral!“ mumlal Galladon. „Teď se tě nezba-vím!“

Galladon Raodena odvedl do jakéhosi opuštěného vinného sklípku. Bylo to však něco docela jiného. Byl tu sušší vzduch, i když to byl podzemní prostor, a bylo tu také mnohem chladněji. Jako by chtěl Galladon odvolat svůj předchozí výrok o ohni, vytáhl z výklenku lampu a pazourkem a kouskem oceli ji zapálil. Světlo odhalilo velké překvapení.

Místnost vypadala jako studovna. Po stěnách byly namalované aony, mystické staré znaky aonského jazyka, a stálo tu několik polic knih.

„Jak jsi to tu našel?“ zeptal se Raoden nadšeně.

„Prostě jsem na to narazil,“ pokrčil rameny Galladon.

„Takových knih,“ poznamenal Raoden a vzal jednu z police. Byla plesnivá, ale ještě čitelná. „Možná by nás mohly dovést k tajemství aonů, Galladone! Napadlo tě to?“

„Aonů?“

„Elantriských kouzel,“ vysvětloval Raoden. „Před Reodem se prý v Elantris děly zázraky magickou mocí aonů. Kreslili aony.“

„Jo, ty myslíš jako tohle?“ Galladon zvedl ruku a namaloval ve vzduchu symbol, aon Deo. Za jeho prstem zůstávala svítící bílá stopa.

Raoden široce otevřel oči a kniha mu vypadla z ruky. Aony. Podle historie uměli síly, která je v nich ukryta, využít jen lidé z Elantris. A tato síla se ztratila. Ta pohasla se zánikem Elantris.

Galladon se na něho usmíval přes zářící symbol, který svítil ve vzduchu mezi nimi.

KAPITOLA 5

„**M**ILOSRDNÝ Domi,“ zarazila se Sarene překvapeně, „kde se tu vzal *tenhle*?“

Gyorn kráčel ke královskému trůnu s arogancí typickou pro lidi jeho typu a postavení. Na sobě měl lesklé tmavě červené brnění vrchního derethského kněze a za ním vlál karmínový plášť. Zbraň neměl. Byla to výzbroj jen na ozdobu, jen aby udělala dojem. Přes to, co si Sarene o derethu myslela, musela uznat, že jejich oblečení je efektní. Samozřejmě to všechno bylo jen pro oko. Ve Fjordenu se nemohl kdekdo pohybovat jen tak v plné výzbroji po ulici. Brnění bylo pravděpodobně z tenkého kovu, naprosto nevhodného pro boj.

Gyorn prošel kolem Sarene a nehnul brvou, oči měl upřené na krále. Byl na gyorna mladý, mohlo mu být tak kolem čtyřicítky, šediny měl v krátkých, pečlivě upravených vlasech jen tu a tam.

„Vždyť jste věděla, že v Elantris je zastoupen i dereth, paní,“ namítl Ashe, který se vznášel vedle ní jako obvykle. V místnosti byl kromě něho ještě jeden seon. „Proč byste tu nemohla vidět kněze z Fjordenu?“

„Ale tohle je samotný *gyorn*, Ashi. Těch je v celém Fjordenu jen dvacet. Třeba má dereth v Kae své věřící, ale určitě ne tolik, aby sem za nimi jezdil jejich velekněz. Gyornové nemají na nic čas.“

Sarene sledovala Hrathena, jak kráčí sálem a prodírá si cestu davem jako pták hejnem komárů. „Pojď,“ pošeptala Ashovi a prošla koncem davu do přední části místnosti. Chtěla slyšet, co *gyorn* řekne.

Nemusela se však obávat, že by nerozuměla. Když *gyorn* promluvil, jeho hlas hřměl celým trůnním sálem. „Králi Iadone,“ zahřímal s nepatrným pokývnutím hlavy místo poklony. „Já, *gyorn* Hrathen, přináším vzkaz od Wyrna Wulfdena Čtvrtého. Domnívá se, že je na čase, aby naše národy měly více společného než jen hranice.“ Mluvil se silným melodickým přízvukem typickým pro obyvatele Fjordenu.

Iadon zvedl hlavu od písemností, aniž se nějak výrazně snažil skrýt zachmuřený výraz. „A co víc by Wyrn chtěl sdílet? Vždyť už máme z Fjordensem smlouvu.“

„Jeho Svatost má obavu o duše vašich lidí, Vaše Veličenstvo,“ řekl Hrathen.

„No, tak ať je obrátí na svou víru. Já jsem vždycky dával v Arelonu vašim kněžím naprostou volnost.“

„Lidé reagují pomalu, Vaše Veličenstvo. Potřebovali by vzpruhu – posilu. Wyrn se domnívá, že nadešel čas, abyste vy sám přešel k derethu.“

Tentokrát už nechal Iadon rozmrzelosti volný průběh. „Já jsem korathi, Otče. My sloužíme stejnému Bohu.“

„Shu-Keseg má ale jedinou pravou podobu, a tou je dereth,“ řekl Hrathen temným hlasem.

Iadon odmítavě mávl rukou. „Mně ale nějaké handrkování mezi sektami nezajímá, pane. Jděte si obracet nevěřící – v Arelonu je ještě dost pohanů.“